

LETO IX

9

november

1983

glasilo szdl

občine

logatec

Logaške NOVICE

O odgovornosti in morali

Ni dolgo tega, kar sem v Delu v rubriki »Kronika« prebral, da je bila delovna organizacija zaradi gospodarskega kriminala kaznovana s smešno nizko vsoto nekaj tisočakov, ki prav gotovo ne pomenijo, da bi kazen vzgojno učinkovala.

Nasprotno! Kazni za gospodarski kriminal in poslovno nemoralno se pri nas že leta gibljejo v spodnji polovici zagroženih. In če so kazni tako nizke, da se denarno gospodarski kriminal in gospodarska nemoralna splačata, potem kazen ne bo vzgojna, temveč bo celo kakega omahljivca spravila na pot kriminala. Žal se pri takih početjih še vedno srečujemo s pojmovanjem, da je bistvo socialističnega humanizma prav blagost v ocenjevanju in kaznovanju nemoralnega početja.

Se en pogost primer. Če pride zaradi preokračitev gradbenih rokov do večje podražitve, kaj storiti? Tudi taki primeri so in ponje ni treba ravno iz Logatca. Ali v takih primerih ostati pri odobrenem kreditu ali dati novega? Če bi bili togo dosledni, bi posledice pač zadele predvsem investitorja in vso družbo (ker se npr. proizvodnja ne bi mogla začeti). Če iz istih razlogov zmanjka denarja in se ne zgradi kanalizacija ali kaj drugega, kar ni nujno za normalno proizvodnjo, ali ne dovoliti obratovanja in tako povzročiti večjo družbeno škodo?

Tudi če inšpekcijski ali drug upravni organ ne izda ustreznih papirjev, tovarne obratujejo, mostovi in ceste se uporabljajo.

Gre za to, da smo pogosto izbrali manjše zlo. In tako se ponavadi začne – ko pa voz začne drveti navzdol, ga je težko ustaviti. In tu najde prostor moralna. Sicer pravim, da je po toči zvoniti prepozno. Toda dobro bi bilo kdaj tudi pozvoniti in se enkrat zavedeti svoje odgovornosti – četudi šele po težkih posledicah.

Pri tem naj poudarim, da mora biti dosežena javnost moralnih sankcij, kajti če ljudje o njih niso informirani, zanje le-teh preprosto ni.

Ob tem kratkem razmišljanju pa je le treba pripisati, da napake delamo vsi, ker vemo, da nismo popolna bitja.

Ponavadi je tako, da je teh napak več pri tistih, ki več delajo. Napake res delamo vsi, toda ne vsi enakih.

Zato ne gre zahtevati enake odgovornosti. Manjšo tam, kjer je nekdo naredil napako ali zlo pri manj pomembnih

človeških odnosih – pri katerih sočloveku le neznatno koristimo ali škodimo.

Sankcija in večja odgovornost pa bo potrebna, kadar človek dela stalno enake, če tudi majhne nemoralnosti. Če nekdo krši bistvene moralne norme, je prav gotovo potrebna ostro in takojšnje ukrepanje. Vemo, da strah pred takimi sankcijami vodi v nasprotje. Človek, se odloči za nedelovanje – s tem pa za manjše tveganje, da se izogne odgovornosti in nemoralnim dejanjem. V samoupravnem socializmu imamo več pravic in več svobode, kot ljudje v drugih sodobnih družbah. Pri tem pa pogosto pozabljamo, da to hkrati pomeni tudi več dolžnosti in s tem tudi več odgovornosti. Hkrati tudi našo odgovornost do tega, kako bomo to svobodo uporabili, človečno (moralno) ali nemoralno. Poskusimo kdaj oceniti, na kakšen način izkoriščamo to svobodo.

In če hočemo doseči socialistično moralnost, moramo brati, se učiti, sestankovati, se pripraviti, dokazovati, prepričevati itd. In mnogim med nami je žal tega časa, napora in končno zamere, ki pogosto nujno izhaja iz tega. Zato raje popoldne delajo na črno in dokazujejo svojo denarno moralno, drugo jutro pa kritizirajo vsevprek (anonimno, seveda!)

Danes je tega še vse preveč, zato mnoga neodkrita nemoralna dejanja, mnoge nepravilnosti in pri nekaterih mnogo lagodnega življenja. Kajti udobno je mirovati in s tem ob svojih nemoralnih dejanjih siliti in obvezati svoje so-delavce, prijatelje, da ta dejanja spregledajo – te ne pokličejo na odgovornost.

Danes se rado zgodi, da se ob kritiki močnejšega izpostavimo nevarnosti, da nas doleti hujša sankcija, kot tistega, ki je ravnal nemoralno in bi moral za svoje dejanje odgovarjati. In ker se tega bojimo, se temu tudi izogibamo.

Temu se reče oportunitizem. Čimveč je takega oportunitizma, več je nemorale in manj odgovornosti. Zavedati pa se moramo, da nam svobode in morale ne podarja nihče – imamo je le toliko, kolikor si jo izborimo.

Jakob Kokalj

Jesen leta 1943 so bili osvobojeni obsežni predeli po vsej Jugoslaviji. V bosanskem mestecu Jajcu so se zbrali izvoljeni odposlanci vseh jugoslovanskih narodov na drugo zasedanje AVNOJ.

Štirideset let mineva od tega zgodovinskega trenutka, ko smo se odločili, da bomo sami odločali o svojem razvoju. Med vojno so se namreč v Jugoslaviji zgodile velike, zgodovinske spremembe. Jugoslovanski narod, ki so jih bili bivši oblastniki izdali, so se dvignili k orožju ter tako začeli novo poglavje v zgodovini. Na vodstvo političnih sil se je postavil delavski razred in ta sprememba je dala Jugoslaviji njeno notranjo trdnost ter ji odkrila svetle perspektive razvoja in napredka. Usoda naroda in ljudi ni bila več negotova. Odločenost ljudi, da branijo naše gore, morja, gozdove in pšenična polja je bila porok za končno zmago. Do nje je bilo še daleč, toda prišla je, čeprav za ceno mnogih življenj, tisočev ljudi, ki so dali svoja življenja za naš danes in jutri.

Ob praznovanju ne smemo mimo boja, ki ga bojujemo v stabilizacijskih prizadevanjih. Pred nami vsemi so naloge, ki jih moramo uresničiti. Tudi ta boj je treba izbojevati do končne zmage. Toda, če bomo prepričani, da mora stabilizacijo izpelati naš sosed, predsedstvo ali izvršni svet, ne bo šlo. Treba je enotne akcije, nelzernega zaupanja v lastne sile.

Ob dnevu republike čestitamo vsem delovnim ljudem in občanom Logatca

Skupščina občine Logatec
družbeno politične organizacije
in uredništvo Logaških novic

Logaško gospodarstvo uspešno izpolnjuje usmeritve družbenega plana

1. Osnovne usmeritve, ki smo si jih zadali na začetku letošnjega leta, so bile:

- dvig industrijske proizvodnje,
- povečanje izvoza blaga in storitev na konvertibilno področje,
- uskladištev porabe z dejansko razpoložljivimi sredstvi,
- povečanje proizvodnje hrane,
- dokončanje vseh investicij, ki ustrezajo dogovorjenim kriterijem.

Rezultati gospodarjenja 1.-9. 1983 kažejo, da smo sledili tem usmeritvam. Tako je indeks industrijske proizvodnje za občino Logatec 108,7 v primerjavi z 1.-9. 1982.

Za izvoz in uvoz so podatki naslednji:

Izvoz blaga

skupaj: I. - IX. 83/I. - IX. 82
konvertibila: "

Indeksi

111,3
109,7

Uvoz blaga

skupaj: I. - IX. 83/I. - IX. 82
konvertibila: "

113,9
90,7

Izplačila za investicije v osnovna sredstva za občino Logatec so bila v obdobju I.-VIII. 1983 naslednja

Skupaj	Gospodarske investicije	Negospodarske investicije	000 din Stanov. dejavnost
173.939	140.135	1.134	32.670
Indeksi I.-VIII. 1982 = 100			
222	262	19	171

2. Celotni prihodek gospodarstva občine Logatec je v primerjavi z istim obdobjem leta 1982 večji za 39,1 %, porabljena sredstva so večja za 33,5 % in dohodek za 52,8 %. Dohodek je hitreje rasel kot porabljena sredstva in je tako več prispeval k rasti celotnega prihodka, kakor porabljena sredstva.

Dohodek se je povečeval zaradi:

- povečanja fizičnega obsega proizvodnje (108,7),
- povečevanja cen proizvodov,
- drsečega tečaja dinarja proti tujim valutam.

Posamezne DO ali TOZD so poslovale dokaj različno. Tako je v DO KLI letošnja proizvodnja večja za 9,9 %, produktivnost pa za 8,2 %. Najbolj se je proizvodnja povečala v TOZD Drobno pohištvo - kar za 12,3 %.

Povečanju fizičnega obsega proizvodnje so normalno sledili tudi ugodni finančni rezultati. Tako je dohodek v DO KLI večji za 56,9 %, porabljena sredstva pa so rasla počasneje in so večja za 36,5 %.

TOZD Drobno pohištvo je tudi največji izvoznik v občini. Njegov izvoz je 6,3 milijona US\$.

Izvoz, merjen v \$, je za 7 % manjši v primerjavi z 1.-9. 1982, predvsem zaradi zmanjševanja dolarskih cen.

TOZD VALKARTON je dosegel v lanskim devetih mesecih relativno skromne rezultate. Letošnji rezultati so boljši, zato so tudi indeksi pri posameznih finančnih kategorijah zelo visoki (dohodek = 198,8, čisti dohodek = 199,2). Povečal se je tudi neposredni izvoz.

KONFEKCIJA je povečala celotni prihodek za 35 %, porabljena sredstva so se povečala za 44,8 %, dohodek pa za 23,3 %. Zaradi poveča-

nja deleža celotnega prihodka, ki je pridobljen na tujem trgu, dohodek ni tako hitro rasel zaradi manjših cen na tujem trgu. Vendar je izvoz nujno zaradi zagotavljanja deviz za uvoz reprodukcijskih materialov in zaradi vse večjih zahtev po devizni participaciji na domačem nabavnem trgu.

DO GRADNIK je dosegla za 27,4 % večji dohodek, čeprav se je celotni prihodek povečal za 54,6 %. Velike so zaloge nedokončane proizvodnje, cene komunalnih storitev pa ne sledijo hitremu povečevanju stroškov na področju komunale.

Mercator - KZ Logatec je odkupila manj mesa, več mleka in sena, kot v devetih mesecih prejšnjega leta. Nesorazmerja cen med mlekom in mesom na eni strani in umetnih krmil in gnojil na drugi strani so se še povečevala. Zato se količina kmetijske proizvodnje ni dosti spremenila in dohodek je porasel za 18,7 %.

TOK Gozdarstvo Logatec je dosegel za približno 2.000 m³ lesa manjšo prodajo, kot v 9 mesecih 1982. Povprečne prodajne cene so se povečale za 15 %, zato je dohodek večji komaj za 12 %. TOK Gozdarstvo bo moral storiti vse potrebno, da poveča fizični obseg proizvodnje.

Realizacija je pri TOZD Gozdarstvo Logatec boljša, kot pri zasebnem sektorju saj je posek večji za 4 %, vendar pa še zmeraj manjši od planiranega.

TOZD Motel LOM je še ob polletju izkazoval negativni finančni rezultat, ob devetih mesecih pa je ta primanjkljaj pokrit. Fizični obseg poslovanja se je zmanjšal, cene pa so se povečale za okrog 35 %. Fizični obseg poslovanja se je zmanjšal zaradi več razlogov:

- investicijska dela niso bila pravočasno končana,
- slab začetek turistične sezone zaradi tuje propagande
- bencinski boni, depozit.

Dohodek se je povečal samo za 8,4 %.

TOZD Motel Lom bi moral v mrtvi sezoni močno zmanjšati stroške poslovanja predvsem s smotno organizacijo dela v tem obdobju.

TOZD Gostinstvo Logatec je dosegel relativno ugodne rezultate v prvih devetih mesecih. Neskladje med nabavnimi in prodajnimi cenami je znižalo dohodek, tako da je ta večji za 21 %, porabljena sredstva pa so večja za 42,3 %.

Za delovne organizacije s področja družbenih dejavnosti je značilno, da je njihov celotni prihodek narasčal precej počasneje, kot v materialni proizvodnji.

Tako je dosežena odvisnost družbenih dejavnosti od materialne proizvodnje.

3. Delitev dohodka

Pri delitvi dohodka je potrebno predvsem poudariti, da je akumulacija večja za 91 %. Tabela na naslednji strani pa prikazuje razporejena sredstva za OD (bruto) na delavca mesečno v din.

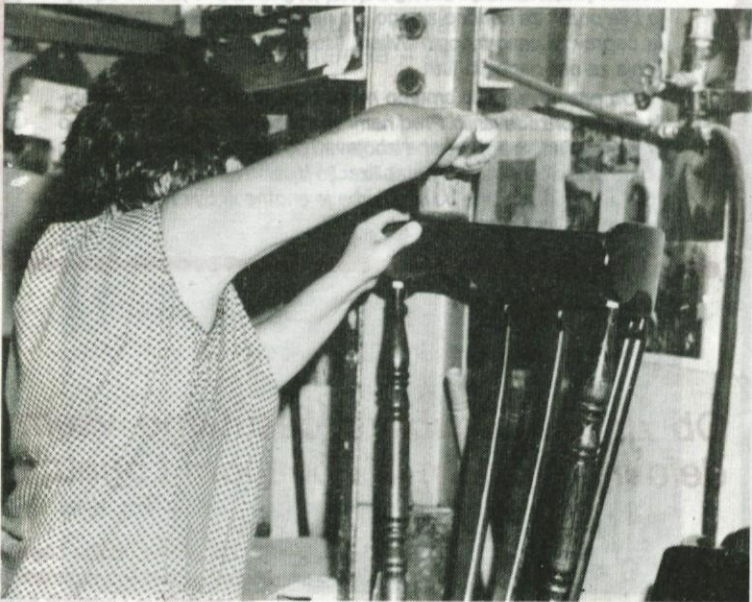
Vse stopnje rasti so v okviru dogovora o razporejanju dohodka za leto 1983.

4. Skupna poraba

V letu 1983 je bil sprejet zvezni zakon o prepovedi razpolaganja z delom družbenih sredstev za samoupravne interesne skupnosti družbenih dejavnosti. S tem zakonom je bila omejena celotna skupna poraba na ravni občine na 13 % povečanja v primerjavi z lanskim letom. Iz te omejitve so bila izvzeta le izplačila, ki imajo značaj osebnih prejemkov (oskrbnine v zavodih, denarne pomoči). Zaradi izvajanja tega zakona, je bilo treba centrali SDK za Slovenijo za vsako posamezno SIS dostaviti dinamiko priliva po posameznih mesecih. V trenutku, ko je bil priliv večji, kot dovoljuje zakon, so bila preveč zbrana sredstva imobilizirana in izločena na poseben žiro račun, SIS pa je bila po zakonu obvezna znižati prispevne stopnje za presežena sredstva. Zaradi znižanja stopenj je bil potem priliv sredstev manjši, presežkov ni bilo in imobilizirana sredstva so se sprostila in usmerila na redni žiro račun skupnosti.

Z zniževanjem prispevnih stopenj so bili razbremenjeni vsi, ki združujejo prispevke iz BOD in dohodka. Obstajala je tudi upravičena bojazen, da se imobilizirana sredstva zasežejo in uporabijo za SISEOT (za pospeševanje izvoza), kot je bil primer v letu 1982.

V prvem polletju so veljale v občini Logatec prispevne stopnje, ki so bile sprejete konec decembra 1982 na podlagi takrat sprejetih programov in izhodišč za SIS-e (materialni stroški so bili ovrednoteni z 20 % povečanjem in BOD izvajalcev z 12 % povečanjem - po navodilih in izhodiščih Zavoda za družbeno planiranje). Tako so vsi prispevki iz BOD in dohodka za skupno

Nadaljevanje na 3. strani

Delegati obravnavali analizo zaposlovanja v občini

15. skupna seja vseh treh zborov občinske skupščine, ki je bila v sredo, 9. 11. 1983, je imela na dnevnem redu pretežno obravnavo osnutkov odlokov. Zato hi čudno, da je na sam dnevni red bila že v začetku podana pripomba, da je ena vsebinska točka ob vrsti odlokov ostala premalo.

Poleg tega so delegati tudi pripomnili, da precej pomembnih tem iz programa dela za letošnje leto ni realiziranih. Za takšno stanje so krivi predvsem nosilci za pripravo materiala. Res je, da so za nekatere teme iz programa opravičljivi razlogi, ker še niso bile obravnavane na skupščini, res pa je tudi, da za nekatere ni opravičila. Kljub trudu, ki ga sestavljalci dnevnega reda (predsedstvo) vlagajo, se stvari bistveno ne izboljšujejo. Pri sestavi programa za naslednje leto bi morali upoštevati vse dosedanje izkušnje in probleme in ga sestaviti v takšni vsebini in obsegu, ki ga tre nutno, glede na kadrovske zasedbe, zmerno. Ker bo na letošnji zadnji seji skupščine (konec decembra) tudi osnutek programa dela za naslednje leto, že sedaj prosimo vse, da osnutek, ki bo posredovan delegacijam, DPO in drugim, dobro pregledate in posredujete pripombe, ki bodo le tako lahko v predlogu programa tudi upoštevane.

Pri pregledu poteka zadnje skupščine je treba povedati, da je največ časa bilo posvečenega analizi uresničevanja načrtov zaposlovanja v obdobju januar – junij 1983. Delegati so posebno pozornost posvetili zaposlovanju pripravnikov, pogodbenemu in nadurnemu delu ter gibanju zaposlenosti. Ob tem so bila izpostavljena vprašanja, ki se nanašajo na dolžino pripravnosti in usposobljenosti po opravljeni pripravniki dobi. Poudarjeno je bilo tudi, kakšne so srednjeročne in dolgoročne perspektive zaposlovanja v občini.

Delegati so sprejeli analizo s pripombo, ki jo je posredoval tudi IS SP, da je potrebno v bodoče dvakrat letno obravnavati to problematiko in to ob obravnavi polletnih in letnih rezultatov gospodarjenja v občini. Tako borbo lahko sproti sledili vsem negativnim in pozitivnim premikom na tem področju.

V drugi točki je bil obravnavan osnutek Odloka o gradnji, financiranju in vzdrževanju zaklonišč ter drugih zaščitnih objektov. Osnutek odloka je usklajen z ustreznim zakonom. Ker zakon dovoljuje pri zbiranju različne odstotke, je tudi razprava tekla v glavnem le o teh členih. Tako so delegati osvojili predlog IS SO Logatec, da se v 21. členu odloka vzame najnižja stopnja (2 %), ki jo morajo plačati za zaklonišče investitorji od skupne gradbene cene objekta oziroma adaptacije. Vse druge stopnje pa so takšne, kot jih predpisuje zakon. Delegati so pripomnili, da je potrebno posredovati pobudo za spremembo nekaterih členov zakona (predvsem tistih, ki se nanašajo na financiranje), ker niso življenjski in tudi ne omogočajo sistematičnih rešitev.

Delegati so bili seznanjeni tudi z dosedanjimi zbranimi in porabljenimi sredstvi in z nekaterimi izhodišči za naprej.

Vsakoletno poročanje o zbranih in porabljenih sredstvih za gradnjo, financiranje in vzdrževanje zaklonišč ter drugih zaščitnih objektov pa bo omogočalo slehernemu krajanu v KS Naklo in Tabor, da bo o zadevi seznanjen. Osnutek odloka bo v razpravi 30 dni in bo kot predlog posredovan na zadnjo skupščino v tem letu. Zato je omogočeno, da svoje pripombe pošljete v tem roku na Oddelek za LO SO Logatec.

V nadaljevanju se je bil v obravnavi osnutek Odloka o minimumu sredstev za osebno in kolektivno zaščito pred vojnimi dejstvi in drugimi nevarnostmi. Delegati so imeli pomislek le na 6. člen, v katerem je določeno, v kakšnem času je treba zagotoviti osebno in kolektivno zaščito. Ker so nekatera zaščitna sredstva precej draga, bo za veččlanske družine to precejšen izdatek, ki bi ga bilo treba do leta 1990 pokriti. Drugih pripomb ni bilo in je odlok v posredovani obliki posredovan v 30-dnevno razpravo.

Na seji je bil obravnavan tudi osnutek Odloka o hišnem redu v naši občini. Pripravljenec odloka, Stanovanjska skupnost Logatec, je sedaj veljavni odlok o hišnem redu le usklajal z vsemi novimi zakonskimi predpisi. Opozoriti je treba na določila o varovanju hiše in njene okolice in gospodarjenja s stanovanji in skupnimi prostori, da bi jih zavarovali pred poškodbami ter na to, da bi stanovalci skrbeli za primerno stanovanjsko kulturo.

Na osnutek ni bilo pripomb. Osnutek bo v razpravi 30 dni.

Obravnavan je bil tudi osnutek Odloka o zagotavljanju sredstev za neškodljivo odstranjevanje živalskih kadavrov in odpadkov. Te odstranjuje Veterinarski zavod »Krim« Grosuplje. Ker zavod nima dovolj ustreznih sredstev, predlaga, da se sprejme odlok, ki bo zagotavljal sredstva za nemoteno delo. Občina je po zakonu dolžna skrbeti za odstranitev živalskih kadavrov in odpadkov.

Delegati na osnutek odloka, razen nekaterih vprašanj, niso imeli pripomb.

Skupščini je bil posredovan tudi osnutek Druženega dogovora o spremembah in dopolnitvah druženega dogovora o oblikovanju in izvajanju kadrovske politike v občini Logatec. Dosedanji DD ni upošteval vseh vsebinskih sprememb, ki jih je narekoval sprejeti zakon o usmerjenem izobraževanju, ter kadrovanju na področju mednarodnih odnosov. Predlagatelj DD predlaga, da bi po sprejetju sprememb in dopolnitev DD izdelali prečiščeno besedilo in ga posredovali vsem podpisnikom.

Pri obravnavi kadrovskega zadeva je bila izvolitev sodnikov Temelnega sodišča v Ljubljani, imenovanje delegata in namestnika v delavski svet TOZD Vzdrževanje – Cestnega prometa Ljubljana (za delegata je bil imenovan tov. Vlado Slabe, za namestnika tov. Karel Šinkovec) ter izvolitev delegata v svet DO LEKARNA Ljubljana (izvoljena je bila tov. Marinka Nose, zdravnica v otroškem dispanzerju Zdravstvenega doma Logatec).

Odgovor na delegatsko vprašanje delegacije KS Naklo se je nanašal na parkiranje tovornih avtomobilov ob Tržaški cesti. Za ureditev tega problema še teče aktivnost in bo o ureditvi problema tega vprašanja obveščena javnost tudi pismeno.

Že v začetku smo spregovorili o programu dela skupščine občine v nasled-

njem letu. Na koncu želimo, da bi pri oblikovanju programa resnično sodelovali vsi občani, saj bi bile skupščine na ta način vsebinsko bogatejše in kvalitetnejše. Poleg tega pa bi bila obravnavana tista vprašanja, ki občane najbolj žulijo. To pa je verjetno želja nas vseh.

Bogomir Ajdič

LOGAŠKO GOSPODARSTVO USPEŠNO IZPOLNJUJE USMERITVE DRUŽBENEGA PLANA

Nadaljevanje z 2. strani

porabo v občini znašali skupaj 23,29 %. V juliju so se zaradi prevelikega dotoka sredstev (povečala so se izplačila BOD v delovnih organizacijah s področja gospodarstva) prispevne stopnje znižale na 19,14 % oz. za 4,15 %, v avgustu pa so se zvišale na 24,16 %. V septembru je sledilo ponovno znižanje stopenj na 18,58 % in bo veljalo do konca novembra.

Materialni stroški se lahko valorizirajo v višini 30 % (v začetku leta 20 %) in BOD izvajalcev do višine BOD-a v gospodarstvu občine, ki bo po oceni porasel za 23 % (v začetku leta 12 %). Prispevne stopnje v decembru so nekoliko višje in znašajo skupaj 24,19 %. Poprečne letne prispevne stopnje v letu 1983 bodo tako skupaj znašale 21,92 %, kar je v primerjavi z letom 1982, ko so poprečne stopnje znašale 23,44 %, zmanjšanje za 1,52 %. Tako prizadevanja za razbremenitev gospodarstva le niso bila zaman, saj se moramo zavedati, da so letošnje prispevne stopnje nižje kot lanske, čeprav smo širili programe (COŠ za celo leto – lani le 4

mesece, nov oddelek VVZ v Rovtahn – lani le 3 mesece). S tem smo dejansko izboljšali naš družbeni standard. Za skupno porabo bomo tako v letu 1983 namenili 209.308.000 dinarjev.

6. Splošna poraba

Prihodki pri splošni porabi so zaostajali za planirano dinamiko, tako, da je realizacija izvirnih prihodkov v devetih mesecih komaj 69 %. Zaradi nemotene poslovanja proračuna je bilo potrebno najeti posojilo iz rezervnega sklada v višini 1.750.000 din. Odhodki so sledili v glavnem planirani dinamiki.

7. Program samoprispevka

Asfaltirana je bila cesta Smrečje – Žiri v dolžini 3,7 km. Investitorji so bili: občinski samoprispevek, KS Žiri, GG Ljubljana, SKIS, prispevek občanov.

Druga je bila asfaltirana cesta Židank – Veharše v dolžini 5,9 km in sicer iz sredstev samoprispevka, prispevkov krajanov Trat in skupnosti KS.

Vrnjeno je bilo posojilo zdravstveni skupnosti, da je ta lahko začela z gradnjo prizidka k zdravstvenemu domu.

Slavko Širca

Razporejena sredstva za OD (bruto) na delavca mesečno v din

	1982	I–IX. 1983	IND
KLI – ESO	19.516	24.850	127,3
Žaga	19.006	23.200	122,1
DP	18.835	22.322	118,5
SP	17.335	22.174	127,9
DSSS	20.759	27.605	133,0
KLI – SKUPAJ	18.738	23.302	124,4
Valkarton	18.155	22.509	124,0
Konfekcija	15.687	18.616	118,7
Mercator – KZ	20.284	22.128	109,1
GG – TOZD Gozdarstvo	22.663	27.058	119,4
GG – TOK	22.239	28.593	128,6
Gradnik	17.551	21.645	123,3
Golfurist	17.016	20.929	123,0
LOM	16.200	19.699	121,6
GOSPODARSTVO – Skupaj	18.329	22.590	123,3
Osnovna šola »3. talcev«	20.331	24.003	118,1
Osnovna šola »E. Kardelja«	20.946	25.402	121,3
NZD–TOZD Zdravstvo	24.889	30.147	121,1
VVZ »Kurirček«	19.730	22.233	112,7
VZ Gor. Logatec	21.522	26.739	124,2
Uprava SO	19.939	22.809	114,4
SSS in KCS	24.431	25.926	106,1
Skupne službe SIS	24.281	27.481	113,2
NEGOSPODARSTVO – skupaj		25.150	

Za več denarja – manj narejenega

Kislil obeti za komunalno gospodarstvo v naši občini, če veljavni zakon ne bo spremenil nekaterih nesprejemljivih – celo nestabilizacijskih določb.

Sredi oktobra je obiskala Gradnik delegacija medobčinskih in občinskih funkcionarjev, ki jih je zanimala možnost ustanavljanja delovne organizacije, ki bi se ukvarjala samo s komunalnimi dejavnostmi. Zakon, ki velja, obvezuje vse DPS, da ustanovijo t.j.m. čiste komunalne organizacije v občinskem ali medobčinskem obsegu. Za medobčinski odbor ZSS se je razprave udeležil njen sekretar Davorin Gregorič, za gospodarsko zbornico Zora Ude, za občinski sindikalni svet Rajko Rupnik, za stanovanjsko skupnost Branka Kum in za SKIS Janez Loštrek. Izvršni odbor OOS Gradnika je prisotne seznanil s stališči delavcev Gradnika do zakona o komunalnih organizacijah in družbenega dogovora, ki ga naša občina a aanaanaa ni podpisala.

Delavski svet Gradnika je že 17. decembra 1982 obravnaval osnutek odklanjajočega družbenega dogovora, saj dogovor v svojih 35 členih niti v eni sami določbi ne zagotavlja racionalnejšega ali ekonomičnejšega opravljanja gospodarskih – poslovnih funkcij, dasi naj bi bila racionalizacija in ekonomičnost temeljni smoter nove organiziranosti komunalne dejavnosti.

Komunalnemu gospodarstvu, ki ni le poraba, temveč najmanj tudi proizvod-

nja in soustvarjanje drugih gospodarskih dobrin, dogovor ne omogoča učinkovitejše operative, niti učinkovitejšega samoupravljanja, zagotavlja pa večanje neproduktivnih in režijsko-administrativnih zraštin. (V mislih imamo komunalno gospodarstvo v občini Logatec; za Ljubljano je kajpak vse nekako drugače). Naravnost fantastičen je 4. člen dogovora. Ta namreč »zagotavlja« pogoje za potrebno tehnično opremljenost in ustrezno število strokovnih in

Zavarovanje goveje živine na področju Logatca

Proizvodnjo hrane in živil živalskega izvora stalno spremljajo nevarnosti, ki jih povzročajo bolezni, zasilni zakoli, ali pogini živali.

Škoda se pogosto pojavlja in zato kaj hitro zamaje gospodarsko moč živinorejca.

Živinoreja je ena najpomembnejših vej našega kmetijstva, saj daje večji del dohodka v kmetijstvu.

Nevarnosti je mogoče precej obvladovati s preventivnimi in represivnimi ukrepi. Toda kljub prizadevanju in skrbi veterinarske službe imamo v živinoreji po statističnih podatkih stalno okoli 4 % do 5 % poginov in zasilnih zakolov govedi.

Prav ti podatki nam povedo, da je za napredek živinoreje in stabilno proizvodnjo zavarovanje nujno potrebno.

Z zavarovanci v družbenem sektorju so sklenjene stalne pogodbe, da se na osnovi bonusa ali malusa premija izračunava na podlagi petletnega škodnega rezultata.

Prav tako je tudi zavarovanje govedi v zasebnem sektorju gospodarska potreba in oblika zaščite živinorejske proizvodnje. Na območju občine Logatec je situacija naslednja:

Trenutno je zavarovanih okoli 350 glav živine oz. 10 % celotnega staleža, kar pa ni preveč ugodno, glede na dokaj veliko število goveje živine na ob-

močju občine.

Na osnovi dogovora o kolektivnem zavarovanju goveje živine, katerega podpisniki so SIS za pospeševanje kmetijstva, KZ SORA Žiri in KZ Logatec, Mercator-Klavnice in ZS Triglav smo na našem območju organizirali tovrstno zavarovanje.

Zavarovalna skupnost Triglav je od 1. 4. 1983 zmanjšala premijo zavarovanja goveje živine od 5,4 % na 4,5 %. Da bi olajšali plačilo premije živinorejcem, so se uporabniki po pogodbi obvezali plačevati del premije iz svojih sredstev za pospeševanje živinoreje. Tako SIS za pospeševanje kmetijstva prispeva 30 %, KZ SORA in KZ Logatec 5 %, prispevek Mercatorja-Klavnice je 5 %. Tako kmetovalcu ostane za plačilo 945,00 din za glavo živine.

Zavarovalna skupnost Triglav pa daje še posebni popust na število zavarovane živine in sicer: od 6 do 10 glav goveje živine 10 %, za 11 glav živine in več pa 20 % popusta.

Zavarovalna skupnost Triglav jamči za pogin, zasilni zakol zaradi bolezni in nezgode in če je posebej dogovorjeno tudi za zdravljenje živali.

Za učinkovitejšo zavarovanje je odvisen razvoj organizirane kmetijske proizvodnje, zato mora zavarovanje postati sestavni del gospodarjenja.

Mišo Nikolič

drugih delavcev za TOZD oz. OZD v komunalnih dejavnostih. V nobenem od nadaljnjih in ne prejšnjih členov pa ne moremo zvedeti ne za načine ne za instrumente, s katerimi bi realizirali napovedana »zagotovila«.

V Logatcu so vse komunalne dejavnosti združene pri Gradniku, ki posluje kot enovita delovna organizacija z 80 % gradbene realizacije in le z 20 % komunalne realizacije. Iz fonda opravljenih ur za komunalne dejavnosti v letu 1981 (1970 delovnih ur) ugotovimo, da je izvajalo komunalne dejavnosti dnevno povprečno 8,75 delavcev. V resnici pa je komunalne naloge izvajalo občasno mnogo več delavcev, po potrebi, seveda, kakor se je po potrebi tudi vključevala mehanizacija: zdaj posamič, zdaj z več sredstvi.

Zelo zanimivi so tudi finančni podatki. Vse združene komunalne dejavnosti so ustvarile v letu 1981 prihodka:

	6.090.515 din
Vseh odhodkov je bilo	5.990.267 din
Dohodek	100.239 din

Pri takem dohodku je možno zaposliti dodatno še četrť delavca, skupno torej devet delavcev. S tem številom zaposlenih v TOZD ali OZD ni mogoče zagotoviti učinkovitega izvajanja upravljalških, operativnih in samoupravnih funkcij. Upošteva se raznorodnost del (vodovod, kanalizacija, smeti, pokopališče, javna razsvetljava, parki, ulice, zelenice ipd) ni mogoče istih delavcev razporejati zdaj k vodovodu, zdaj k kanalizaciji, zdaj k razsvetlavi, zdaj pa na pokopališče; vsako od teh del terja specifične strokovne, socialno zdravstvene in higienske ustreznosti. Za posamezne dejavnosti pa ni mogoča polna zaposlitev. Nekaterih dejavnosti je za 20 % dnevne zaposlitve, nekaterih pa še manj. Preostanek časa bi morali delavci delati nekaj drugega, nekaj nekomunalnega (in to skoraj 80 % časa). Tako bi bilo treba delavcem zagotavljati dodatne naloge kot stranske dejavnosti, vendar te stranske naloge bi po obsegu gotovo presegale čisto komunalno dejavnost, torej ne bi segli daleč od sedanjosti organiziranosti; da o racionalizacijah niti ne govorimo.

Navsezadnje smo nekoč čisto komunalno že imeli, vendar se je ravno zaradi socialne varnosti delavcev morala združevati v tako delovno organizacijo,

da je lahko smotno razvijala tudi temeljno dejavnost, v celoti pa zagotavlja primeren dohodek, nemoteno in stalno komunalno oskrbo kraja.

Zdaj pa naj bi se vračali na preizkušeno spolzka tla čiste komunale. Brez primerne cenovne politike – in tu tiči bistveno vprašanje – tudi ni razvojnih možnosti, tudi ne more biti motiviranosti – vabljivosti za strokovnjake, ki bi se naj zaposlovali v komunalni.

Še manj se zdi sprejemljiva možnost ustanavljanja medobčinskih organizacij za izvajanje komunalnih dejavnosti. Razlike v posebnostih in v sistemih (primer vodovodov) so tako samostalne posameznim družbeno političnim skupnostim, da bo težko poenotiti interese. Precej negotovo ostaja tudi področje intervencijskih aktivnosti (potrebe po nenadnih popravilih vodovodov, kanalizacije ipd.).

Delavski svet Gradnika in izvršni odbor sindikata sta prepričana, da si je treba prizadevati, da bi spremenili predvsem sistem izgub v komunalnem gospodarstvu, da bi onemogočili nadaljnji razpad pomembnega, že ustvarjenega narodnega bogastva, hkrati pa omogočili nadaljnji razmah reprodukcije. Zakon, iz katerega izhaja dogovor, je ne-realni, vsaj za vsako okolje – za logaske prav gotovo. Prav zato Gradnik ni prepričan niti v racionalnejše niti ne v ekonomičnejše rešitve zakonskih določb. Prav gotovo pa se nam obetajo dražje razmere, in celo za več denarja manj narejenega.

Gostje, zlasti iz medobčinskega odbora sindikata in gospodarske zbornice, so se sicer seznanili z navedenimi stališči delavcev Gradnika, vendar hkrati opozarjali na zakon, ki velja, ki je nedvoumen in ki ga bo težko spremeniti ali prilagajati, ko še niti dobro zaživeli ni.

Ob koncu razpravljanj so vendar delavci Gradnika vztrajali pri tem, da je treba predlagati dopolnitev zakonskih določb, na primer tako, da bi naj v specifičnem okolju izvajalski del komunalnih dejavnosti stekel v okviru že specializiranih delovnih organizacij, ki naj imajo za to posebno komunalno enoto (operativno in obračunsko), investicijski del nalog pa naj bi tekel v okviru strokovne službe komunalne skupnosti.

maš

Šola, telefon in učiteljica

Ljudsko izročilo je že stara stvar. Kot je znano, se je na ta način ohranil marsikateri izrek, zgodba, nastali so različni zapisi dogodkov in še bi lahko naštevali. Glas je šel od generacije do generacije, od ust do ust, marsikdo je dodal nekaj svojega, kaj je izpustil, kaj spremenil in tako so se zgodbe spreminjale, nekatere so dobile popolnoma drugo obliko.

Čuden uvod, boste rekli. Potreben pa je zato, da bi lažje razumeli, kako lahko je manipulirati z ljudmi, ki niso informirani. Nekateri radi pravijo, da je informacija orožje, nekateri pa, da je informacija oblast, in kar verjeti jim gre. Vsaj po govoricah sodeč, ki so nastale po programsko volilni seji Krajevne konference SZDL Laze, bi temu lahko pritrdili. Zakaj pravzaprav gre? V soboto, 29. oktobra, je bila v Lazah omenjena seja. Ne bom govoril o tem, koliko ljudi je bilo na njej prisotnih, bolj zanimivo je, o čem smo se tam pogovarjali. Med drugim je bilo govora tudi o nezainteresiranosti Lazanov skoraj do vseh stvari, ki naj bi se dogajale v kraju, da ne govorimo o tistih, ki se tičejo cele občine. Nekdo je omenil, da se zberejo vaščani Laz le takrat, ko vedo, da bodo dobili klobaso in dva deci. Ta apatičnost se kaže predvsem v tem, da ne pridejo na sestanke Socialistične zveze ali Sveta krajevne skupnosti, da jih seje delegacij sploh ne zanimajo, da jim je vseeno, ali bo pozimi cesta splužena.

Na seji je bil prisoten tudi sekretar Občinske konference SZDL Logatec, ki je med drugim dejal, da je za razvoj Laz zelo slabo, ker je vaščanom tako malo mar, kaj se v kraju dogaja. Opozoril je tudi na gradivo za sejo Skupščine Izobraževalne skupnosti, v katerem je ena točka posvečena stabilizacijskemu programu v šolstvu. V gradivu je namreč omenjeno, kako visoke stroške zahteva delovanje podružničnih šol, da bo treba razmisliti o nadaljnjem obstoju teh šol, saj je denarja vse manj. Sekretar OK SZDL je dejal, da se zaveda, kako potrebna je šola v kraju, saj je tudi sam učil na podobni šoli, vendar pa morajo Lazani sami udariti po mizi in jasno povedati, da šola mora biti. S tako nezainteresiranostjo do dela delegacij, kot so jo pokazali doslej, pa se prav lahko zgodi, da šola v Lazah preneha delovati, ker

delegata iz Laz ne bo niti na sejo, na kateri se bo o tem razpravljalo. Dodal je še, da ljudje morajo biti zainteresirani za delo in za reševanje družbenih problemov, saj so iz družbenih sredstev vendarle tudi marsikaj dobili. »Enkrat bi bilo treba komu odklopiti tudi telefon, če se ga drugače ne da pripraviti do dela za dobro in razvoj kraja v katerem živi,« je še dodal. Ker so pred tem govorili tudi učiteljici, ki je bila vabljena na sejo, je dejal, da ne morejo pričakovati, da bo hodila iz drugega kraja na vse sestanke, še posebno, ker ima precej dela z družino. Vendar pa je tudi poudaril, da šola mora biti središče dogajanja v vasi, naj bo kulturnega, zabavnega ali kakšnega drugega. Šola mora dihati s krajem in za to je odgovoren v veliki meri tudi učitelj.

Toliko o seji. Ker sem že v začetku omenil ljudsko izročilo, moram takoj povedati, da danes še vedno živi, da gre glas še zmeraj od ust do ust, da marsikdo še vedno kaj doda in odvzame. To je včasih dobro, včasih pa slabo, saj iz informacije nastane dezinformacija, iz resnice neresnica, iz želje po izboljšanju obstoječega stanja pa nastane želja po zaviranju razvoja itd.

In kaj nam je »prineslo ljudsko izročilo« v Lazah? Nekaj dni po seji je bilo slišati v Logatcu približno take govorice: da bodo v Lazah odklopili telefone, da bodo šole zaprli, učiteljico pa postavili na cesto, ker ni družbenopolitično aktivna (ker ni član Zveze komunistov).

Dragi Lazani, vložite več svoje energije v delo krajevne skupnosti, Socialistične zveze, mladine (ki je bila tako kritizirana na seji), izboljšajte delo svojih delegacij, predvsem pa pustite »ljudsko izročilo« ob strani, ker lahko vse informacije dobite na primer na seji občinske skupščine; tam pa kot po pravilu nikoli niste prisotni.

Marko Kek

Petrol – Motel Lom v Logatcu zakaj si nas tako razočaral?

V juniju je bilo v Logaških novicah objavljeno, da bo v sezoni Petrol – Motel Lom zaposlil večje število učencev in dijakov. Prijavili smo se osebno, dali točne podatke. Pogodbe o delu nismo sklenili.

Ob sprejemu so bili v Lomu premalo previdni, celo malomarni. Na delo so vzeli vse, kar se nas je prijavilo, čeprav so vedeli, da nekateri niso imeli še niti 14 let. Lahko bi nas odklonili, bili bi manj razočarani in ne bi se nam bilo treba boriti za naš zaslužni denar.

Za delo v lokalu nam je bilo obljubljen 82.- din, za delo v okolici pa nekoliko manj.

Delati smo pričeli 1. 7. 1983, in sicer v dveh skupinah. Zaposleni smo bili vse

sobote, nedelje in še dva praznika. Nabrlo se nam je veliko ur in nadur. Poldanska izmena je delala 9 ur, domov so nas vozili pozno ponoči. Starši so godrnjali.

Za vse to pa zdaj ne dobimo plačila. Starši, preberite, da boste vedeli, kakšne probleme boste imeli, če bodo vaši otroci – mladoletniki – drugo leto delali v Lomu! Bodite vsaj vi previdni!

Učenci naše šole se sprašujemo (skupaj nas je 12), kdo je odgovoren, da smo ravno mi, mladoletniki ostali brez plačila. Zakaj so nekateri plačilo dobili, mi pa ne? Bi tudi naši očetje morali biti zaposleni na Petrolu?

Bojan, 8. a OŠ »8 talcev«
v imenu vseh krajsanih

Pripis uredništva

Do zaključka redakcije, učenci, o katerih govori pismo, še vedno niso prejeli plačila. Da bi malo osvetlili sliko o dogodkih v Petrolu – TOZD Motel Lom, smo o tem povprašali družbenega pravobranilca samoupravljanja. Njemu je namreč na prošnjo mladinski servis Postojna dne 24. 10. 1983 poslal odgovor, v katerem opisuje postopke za sprejem in delo dijakov v Motelu Lom.

Iz odgovora je razvidno, da odnosi med mladinskim servisom in delovno organizacijo niso bili čisti, predvsem zato, ker Motel Lom ni izpolnjeval določil iz pogodbe. Tako so bile pogodbe med dijaki in servisom v večini podpisane šele po opravljenem delu, ker servis ni imel od Loma obljubljenih podatkov, da bi pogodbe lahko sklenil. Servis prav tako ni vedel, da je bilo dijakom obljubljen plačilo po 72,00 din na uro. To je Lom obljubljal dijakom, čeprav so bile v pogodbi med Lomom in servisom, ki je bila podpisana 26. 5. 1983, navedene druge cene.

Plačilo so dobili le tisti dijaki, ki so imeli urejeno dokumentacijo. Za mesec julij so dobili plačilo dijaki, ki so delali v bifejih v Postojni in Postojncani, ki so delali v Logatcu. Meseca avgusta se je zataknilo pri izplačilu tudi za tiste, ki so imeli urejeno dokumentacijo. Lom namreč ni poravnal računa pri servisu do 10. 10. 1983. Do konca septembra ni dobilo plačila 51 dijakov.

Za učence, ki še niso stari 15 let, servis ni vedel, da jih je Lom sprejel na delo. Lom je bil seznanjen, da servis ne zaposluje učencev, mlajših od 15 let. Po prejemu potrdil o šolanju je servis ugotovil, da je Lom zaposlil tudi učence, ki še niso dopolnili 15 let. Za te učence servis ni obračunal nagrade in je o tem tudi obvestil Lom z obrazložitvijo, zakaj jim nagrade ne more obračunati. O tem je servis pismeno seznanil nekatere učence, ki jim je, nevede, da še nimajo 15 let, poslal v podpis pogodbo o delu. Napaka je nastala zato, ker je servis poskušal

na čimhitrejši način dobiti od učencev vse dokumente in jim kar se da hitro obračunati že tako zapozneli zaslužek. Po podatkih, ki jih je servis dobil v septembru, v glavnem od učencev in s pomočjo staršev, je ugotovil, da je bilo zaposlenih 11 učencev mlajših od 15 let.

Verjetno je, da se bo situacija uredila v dobro vseh prikrajšanih. Kaj pa učenci in dijaki? Svoje izkušnje z Lomom ne bodo pozabili saj je bila preveč grenka.

Drugo leto bodo za počitniško delo raje izbrali KLI ali Valkarton.

Sreča. Kaj je to?

Kam oblaki, preko polja, kam? Za srečo, za boljšim. Kam pa jaz? 8. razred, zadnje leto. Potem? Kdo ve? V šolo, naprej. Za boljšim? Od nekdanj človek hrepni za srečo. Je res sreča veliko znanja, dobra služba? Srečen je tudi kmet, ko gleda, kako se redi živina, srečen je delavec, ko pride iz službe k družini. A to ni tista sreča. Vsi hrepenejo po drugi sreči. Vsi hrepene po nečem, česar nimajo.

Bom srečen? Šole nihče ne mara, a brez nje ne gre. Zatorej: v šolo. Kako se bom počutil med novimi sošolci? Bom izdelal? Vse to se mi poraja ob tej misli. Kako se bom znašel v zame tujem okolju. Pa tudi če naredim šolo, kdo mi zagotavlja službo. Ob sedanjih nezaposlenosti si negotov. Morda pa dobim dobro službo v tujini. A tu je domotožje.

Morda sreča sploh ne obstoja. Človek nikoli ni zadovoljen. Vsega se ne da dobiti. Morda je najsrečnejši pastirček, ki piska na piščalko, neki veliki bogataš, ki ima že skoraj vse pa želi še več in ni nikoli zadovoljen.

Sreča, to je ... Kdo ve?

Marko Jernejčič, 8.a
OŠ Edvarda Kardelja

Za več denarja – manj narejenega

Kisli obeti za komunalno gospodarstvo v naši občini, če veljavni zakon ne bo spremenil nekaterih nesprejemljivih – celo nestabilizacijskih določb.

Sredi oktobra je obiskala Gradnik delegacija medobčinskih in občinskih funkcionarjev, ki jih je zanimala možnost ustanavljanja delovne organizacije, ki bi se ukvarjala samo s komunalnimi dejavnostmi. Zakon, ki velja, obvezuje vse DPS, da ustanovijo t.j.m. čiste komunalne organizacije v občinskem ali medobčinskem obsegu. Za medobčinski odbor ZSS se je razprave udeležil njen sekretar Davorin Gregorič, za gospodarsko zbornico Zora Ude, za občinski sindikalni svet Rajko Rupnik, za stanovanjsko skupnost Branka Kum in za SKIS Janez Loštrek. Izvršni odbor OOS Gradnika je prisotne seznanil s stališči delavcev Gradnika do zakona o komunalnih organizacijah in družbenega dogovora, ki ga naša občina a saaaaaana ni podpisala.

Delavski svet Gradnika je že 17. decembra 1982 obravnaval osnutek odklanjajočega družbenega dogovora, saj dogovor v svojih 35 členih niti v eni sami določbi ne zagotavlja racionalnejšega ali ekonomičnejšega opravljanja gospodarskih – poslovnih funkcij, dasi naj bi bila racionalizacija in ekonomičnost temeljni smoter nove organiziranosti komunalne dejavnosti.

Komunalnemu gospodarstvu, ki ni le poraba, temveč najmanj tudi proizvod-

nja in soustvarjanje drugih gospodarskih dobrin, dogovor ne omogoča učinkovitejše operative, niti učinkovitejšega samoupravljanja, zagotavlja pa večanje neproduktivnih in režijsko-administrativnih zrastlin. (V mislih imamo komunalno gospodarstvo v občini Logatec; za Ljubljano je kajpak vse nekako drugače). Naravnost fantastičen je 4. člen dogovora. Ta namreč »zagotavlja« po- goje za potrebno tehnično opremlje- nost in ustrezno število strokovnih in

drugih delavcev za TOZD oz. OZD v komunalnih dejavnostih. V nobenem od nadaljnjih in ne prejšnjih členov pa ne moremo zvedeti ne za načine ne za instrumente, s katerimi bi realizirali napovedana »zagotovila«.

V Logatcu so vse komunalne dejavnosti združene pri Gradniku, ki posluje kot enovita delovna organizacija z 80 % gradbene realizacije in le z 20 % komunalne realizacije. Iz fonda opravljenih ur za komunalne dejavnosti v letu 1981 (1970 delovnih ur) ugotovimo, da je izvajalo komunalne dejavnosti dnevno povprečno 8,75 delavcev. V resnici pa je komunalne naloge izvajalo občasno mnogo več delavcev, po potrebi, seveda, kakor se je po potrebi tudi vključevala mehanizacija: zdaj posamič, zdaj z več sredstvi.

Zelo zanimivi so tudi finančni podatki. Vse združene komunalne dejavnosti so ustvarile v letu 1981 prihodka:

	6.090.515 din
Vseh odhodkov je bilo	5.990.267 din
Dohodek	100.239 din

Pri takem dohodku je možno zaposliti dodatno še četrť delavca, skupno torej devet delavcev. S tem številom zaposlenih v TOZD ali OZD ni mogoče zagotoviti učinkovitega izvajanja upravljaljskih, operativnih in samoupravnih funkcij. Upošteva raznorodnost del (vodovod, kanalizacija, smeti, pokopališče, javna razsvetljava, parki, ulice, zelenice ipd) ni mogoče istih delavcev razporejati zdaj k vodovodu, zdaj h kanalizaciji, zdaj k razsvetljavi, zdaj pa na pokopališče; vsako od teh del terja specifične strokovne, socialno zdravstvene in higienske ustreznosti. Za posamezne dejavnosti pa ni mogoča polna zaposlitve. Nekaterih dejavnosti je za 20 % dnevne zaposlitve, nekaterih pa še manj. Preostanek časa bi morali delavci delati nekaj drugega, nekaj nekomunalnega (in to skoraj 80 % časa). Tako bi bilo treba delavcem zagotavljati dodatne naloge kot stranske dejavnosti, vendar te stranske naloge bi po obsegu gotovo presegale čisto komunalno dejavnost, torej ne bi segli daleč od sedanjega organiziranosti; da o racionalizaciji niti ne govorimo.

Navsezadnje smo nekoč čisto komunalno že imeli, vendar se je ravno zaradi socialne varnosti delavcev morala združevati v tako delovno organizacijo,

da je lahko smotno razvijala tudi temeljno dejavnost, v celoti pa zagotavlja primeren dohodek, nemoteno in stalno komunalno oskrbo kraja.

Zdaj pa naj bi se vračali na preizkušeno spolzka tla čiste komunale. Brez primere cenovne politike – in tu tiči bistveno vprašanje – tudi ni razvojnih možnosti, tudi ne more biti motiviranosti – vabljalivosti za strokovnjake, ki bi se naj zaposlovali v komunali.

Se manj se zdi sprejemljiva možnost ustanavljanja medobčinskih organizacij za izvajanje komunalnih dejavnosti. Razlike v posebnostih in v sistemih (primer vodovodov) so tako samostane posameznim družbeno političnim skupnostim, da bo težko poenotiti interese. Precej negotovo ostaja tudi področje intervencijskih aktivnosti (potrebe po nenadnih popravilih vodovodov, kanalizacije ipd.).

Delavski svet Gradnika in izvršni odbor sindikata sta prepričana, da si je treba prizadevati, da bi spremenili predvsem sistem izgub v komunalnem gospodarstvu, da bi onemogočili nadaljnji razpad pomembnega, že ustvarjenega narodnega bogastva, hkrati pa omogočili nadaljnji razmah reprodukcije. Zakon, iz katerega izhaja dogovor, je ne-real, vsaj za vsako okolje – za logaško prav gotovo. Prav zato Gradnik ni prepričan niti v racionalnejše niti ne v ekonomičnejše rešitve zakonskih določb. Prav gotovo pa se nam obetajo dražje razmere, in celo za več denarja manj narejenega.

Gostje, zlasti iz medobčinskega odbora sindikata in gospodarske zbornice, so se sicer seznanili z navedenimi stališči delavcev Gradnika, vendar hkrati opozarjali na zakon, ki velja, ki je nedvoumen in ki ga bo težko spremeniti ali prilagajati, ko še niti dobro za- zivel ni.

Ob koncu razpravljanj so vendar delavci Gradnika vztrajali pri tem, da je treba predlagati dopolnitev zakonskih določb, na primer tako, da bi naj v specifičnem okolju izvajalski del komunalnih dejavnosti stekel v okviru že specializiranih delovnih organizacij, ki naj imajo za to posebno komunalno enoto (operativno in obračunsko), investicijski del nalog pa naj bi tekkel v okviru strokovne službe komunalne skupnosti.

Zavarovanje goveje živine na področju Logatca

Proizvodnjo hrane in živil živalskega izvora stalno spremljajo nevarnosti, ki jih povzročajo bolezni, zasilni zakoli, ali pogini živali.

Škoda se pogosto pojavlja in zato kaj hitro zamaje gospodarsko moč živinorejca.

*Živinoreja je ena najpomembnejših vej našega kmetijstva, saj daje večji del dohodka v kmetijstvu.

Nevarnosti je mogoče precej obvladovati s preventivnimi in represivnimi ukrepi. Toda kljub prizadevanju in skrbi veterinarske službe imamo v živinoreji po statističnih podatkih stalno okoli 4 % do 5 % poginov in zasilnih zakolov govedi.

Prav ti podatki nam povedo, da je za napredek živinoreje in stabilno proizvodnjo zavarovanje nujno potrebno.

Z zavarovanci v družbenem sektorju so sklenjene stalne pogodbe, da se na osnovi bonusa ali malusa premija izračunava na podlagi petletnega škodnega rezultata.

Prav tako je tudi zavarovanje govedi v zasebnem sektorju gospodarska potreba in oblika zaščite živinorejske proizvodnje. Na območju občine Logatec je situacija naslednja:

Trenutno je zavarovanih okoli 350 glav živine oz. 10 % celotnega staleža, kar pa ni preveč ugodno, glede na dokaj veliko število goveje živine na ob-

močju občine.

Na osnovi dogovora o kolektivnem zavarovanju goveje živine, katerega podpisniki so SIS za pospeševanje kmetijstva, KZ SORA Žiri in KZ Logatec, Mercator-Klavnice in ZS Triglav smo na našem območju organizirali tovrstno zavarovanje.

Zavarovalna skupnost Triglav je od 1. 4. 1983 zmanjšala premijo zavarovanja goveje živine od 5,4 % na 4,5 %. Da bi olajšali plačilo premije živinorejcem, so se uporabniki po pogodbi obvezali plačevati del premije iz svojih sredstev za pospeševanje živinoreje. Tako SIS za pospeševanje kmetijstva prispeva 30 %, KZ SORA in KZ Logatec 5 %, prispevek Mercatorja-Klavnice je 5 %. Tako kmetovalcu ostane za plačilo 945,00 din za glavo živine.

Zavarovalna skupnost Triglav pa daje še posebni popust na število zavarovane živine in sicer: od 6 do 10 glav goveje živine 10 %, za 11 glav živine in več pa 20 % popusta.

Zavarovalna skupnost Triglav jamči za pogin, zasilni zakol zaradi bolezni in nezgode in če je posebej dogovorjeno tudi za zdravljenje živali.

Za učinkovitejšo zavarovanje je odvisen razvoj organizirane kmetijske proizvodnje, zato mora zavarovanje postati sestavni del gospodarjenja.

Mišo Nikolič

Šola, telefon in učiteljica

Ljudsko izročilo je že stara stvar. Kot je znano, se je na ta način ohranil marsikateri izrek, zgodba, nastali so različni zapisi dogodkov in še bi lahko naštevali. Glas je šel od generacije do generacije, od ust do ust, marsikdo je dodal nekaj svojega, kaj je izpustil, kaj spremenil in tako so se zgodbe spreminjale, nekatere so dobile popolnoma drugo obliko.

Čuden uvod, boste rekli. Potreben pa je zato, da bi lažje razumeli, kako lahko je manipulirati z ljudmi, ki niso informirani. Nekateri radi pravijo, da je informacija orožje, nekateri pa, da je informacija oblast, in kar verjeti jim gre. Vsaj po govoricah sodeč, ki so nastale po programsko volilni seji Krajevne konference SZDL Laze, bi temu lahko pritrdili. Zakaj pravzaprav gre? V soboto, 29. oktobra, je bila v Lazah omenjena seja. Ne bom govoril o tem, koliko ljudi je bilo na njej prisotnih, bolj zanimivo je, o čem smo se tam pogovarjali. Med drugim je bilo govora tudi o nezainteresiranosti Lazanov skoraj do vseh stvari, ki naj bi se dogajale v kraju, da ne govorimo o tistih, ki se tičejo cele občine. Nekdo je omenil, da se zberejo vaščani Laz le takrat, ko vedo, da bodo dobili klobaso in dva deci. Ta apatičnost se kaže predvsem v tem, da ne pridejo na sestanke Socialistične zveze ali Sveta krajevne skupnosti, da jih seje delegacij sploh ne zanimajo, da jim je vseeno, ali bo pozimi cesta splužena.

Na seji je bil prisoten tudi sekretar Občinske konference SZDL Logatec, ki je med drugim dejal, da je za razvoj Laz zelo slabo, ker je vaščanom tako malo mar, kaj se v kraju dogaja. Opozoril je tudi na gradivo za sejo Skupščine Izobraževalne skupnosti, v katerem je ena točka posvečena stabilizacijskemu programu v šolstvu. V gradivu je namreč omenjeno, kako visoke stroške zahteva delovanje podružničnih šol, da bo treba razmisliti o nadaljnjem obstoju teh šol, saj je denarja vse manj. Sekretar OK SZDL je dejal, da se zaveda, kako potrebna je šola v kraju, saj je tudi sam učil na podobni šoli, vendar pa morajo Lazani sami udariti po mizi in jasno povedati, da šola mora biti. S tako nezainteresiranostjo do dela delegacij, kot so jo pokazali doslej, pa se prav lahko zgodi, da šola v Lazah preneha delovati, ker

delegata iz Laz ne bo niti na sejo, na kateri se bo o tem razpravljalo. Dodal je še, da ljudje morajo biti zainteresirani za delo in za reševanje družbenih problemov, saj so iz družbenih sredstev vendarle tudi marsikaj dobili. »Enkrat bi bilo treba komu odklopiti tudi telefon, če se ga drugače ne da pripraviti do dela za dobro in razvoj kraja v katerem živi,« je še dodal. Ker so pred tem govorili tudi učiteljici, ki je bila vabljen na sejo, je dejal, da ne morejo pričakovati, da bo hodila iz drugega kraja na vse sestanke, še posebno, ker ima precej dela z družino. Vendar pa je tudi poudaril, da šola mora biti središče dogajanja v vasi, naj bo kulturnega, zabavnega ali kakšnega drugega. Šola mora dihati s krajem in za to je odgovoren v veliki meri tudi učitelj.

Toliko o seji. Ker sem že v začetku omenil ljudsko izročilo, moram takoj povedati, da danes še vedno živi, da gre glas še zmeraj od ust do ust, da marsikdo še vedno kaj doda in odvzame. To je včasih dobro, včasih pa slabo, saj iz informacije nastane dezinformacija, iz resnice neresnica, iz želje po izboljšanju obstoječega stanja pa nastane želja po zaviranju razvoja itd.

In kaj nam je »prineslo ljudsko izročilo« v Lazah? Nekaj dni po seji je bilo slišati v Logatcu približno take govorice: da bodo v Lazah odklopili telefone, da bodo šole zaprli, učiteljico pa postavili na cesto, ker ni družbenopolitično aktivna (ker ni član Zveze komunistov).

Dragi Lazani, vložite več svoje energije v delo krajevne skupnosti, Socialistične zveze, mladine (ki je bila tako kritizirana na seji), izboljšajte delo svojih delegacij, predvsem pa pustite »ljudsko izročilo« ob strani, ker lahko vse informacije dobite na primer na seji občinske skupščine; tam pa kot po pravilu nikoli niste prisotni.

Marko Kek

Petrol – Motel Lom v Logatcu zakaj si nas tako razočaral?

V juniju je bilo v Logaških novicah objavljeno, da bo v sezoni Petrol – Motel Lom zaposlil večje število učencev in dijakov. Prijavili smo se osebno, dali točne podatke. Pogodbe o delu nismo sklenili.

Ob sprejemu so bili v Lomu premalo previdni, celo malomarni. Na delo so vzeli vse, kar se nas je prijavilo, čeprav so vedeli, da nekateri niso imeli še niti 14 let. Lahko bi nas odklonili, bili bi manj razočarani in ne bi se nam bilo treba boriti za naš zaslužen denar.

Za delo v lokalu nam je bilo obljubljen 62.- din, za delo v okolici pa nekoliko manj.

Delati smo pričeli 1. 7. 1983, in sicer v dveh skupinah. Zaposleni smo bili vse

sobote, nedelje in še dva praznika. Naбрало se nam je veliko ur in nadur. Popoldanska izmena je delala 9 ur, domov so nas vozili pozno ponoči. Starši so godrnjali.

Za vse to pa zdaj ne dobimo plačila. Starši, preberite, da boste vedeli, kakšne probleme boste imeli, če bodo vaši otroci – mladoletniki – drugo leto delali v Lomu! Bodite vsaj vi previdni!

Učenci naše šole se sprašujemo (skupaj nas je 12), kdo je odgovoren, da smo ravno mi, mladoletniki ostali brez plačila. Zakaj so nekateri plačilo dobili, mi pa ne? Bi tudi naši očetje morali biti zaposleni na Petrolu?

Bojan, 8. a OŠ »8 talcev«
v imenu vseh krajsanih

Pripis uredništva

Do zaključka redakcije, učenci, o katerih govori pismo, še vedno niso prejeli plačila. Da bi malo osvetlili sliko o dogodkih v Petrolu – TOZD Motel Lom, smo o tem povprašali družbenega pravobranilca samoupravljanja. Njemu je namreč na prošnjo mladinski servis Postojna dne 24. 10. 1983 poslal odgovor, v katerem opisuje postopke za sprejem in delo dijakov v Motelu Lom.

Iz odgovora je razvidno, da odnosi med mladinskim servisom in delovno organizacijo niso bili čisti, predvsem zato, ker Motel Lom ni izpolnjeval določil iz pogodbe. Tako so bile pogodbe med dijaki in servisom v večini podpisane šele po opravljenem delu, ker servis ni imel od Loma obljubljenih podatkov, da bi pogodbe lahko sklenil. Servis prav tako ni vedel, da je bilo dijakom obljubljen plačilo po 72,00 din na uro. To je Lom obljubljal dijakom, čeprav so bile v pogodbi med Lomom in servisom, ki je bila podpisana 26. 5. 1983, navedene druge cene.

Plačilo so dobili le tisti dijaki, ki so imeli urejeno dokumentacijo. Za mesec julij so dobili plačilo dijaki, ki so delali v bifejih v Postojni in Postojncani, ki so delali v Logatcu. Meseca avgusta se je zataknilo pri izplačilu tudi za tiste, ki so imeli urejeno dokumentacijo. Lom namreč ni poravnal računa pri servisu do 10. 10. 1983. Do konca septembra ni dobilo plačila 51 dijakov.

Za učence, ki še niso stari 15 let, servis ni vedel, da jih je Lom sprejel na delo. Lom je bil seznanjen, da servis ne zaposluje učencev, mlajših od 15 let. Po prejemu potrdil o šolanju je servis ugotovil, da je Lom zaposlil tudi učence, ki še niso dopolnili 15 let. Za te učence servis ni obračunal nagrade in je o tem tudi obvestil Lom z obrazložitvijo, zakaj jim nagrade ne more obračunati. O tem je servis pismeno seznanil nekatere učence, ki jim je, nevede, da še nimajo 15 let, poslal v podpis pogodbo o delu. Napaka je nastala zato, ker je servis poskušal

na čimhitrejši način dobiti od učencev vse dokumente in jim kar se da hitro obračunati že tako zapozneli zaslužek. Po podatkih, ki jih je servis dobil v septembru, v glavnem od učencev in s pomočjo staršev, je ugotovil, da je bilo zaposlenih 11 učencev mlajših od 15 let.

Verjetno je, da se bo situacija uredila v dobro vseh prikrajsanih. Kaj pa učenci in dijaki? Svoje izkušnje z Lomom ne bodo pozabili saj je bila preveč grenka.

Drugo leto bodo za počitniško delo raje izbrali KLI ali Valkarton.

Sreča. Kaj je to?

Kam oblaki, preko polja, kam? Za srečo, za boljšim. Kam pa jaz? 8. razred, zadnje leto. Potem? Kdo ve? V šolo, naprej. Za boljšim? Od nekdanj človek hrepni za srečo. Je res sreča veliko znanja, dobra služba? Srečen je tudi kmet, ko gleda, kako se redi živina, srečen je delavec, ko pride iz službe k družini. A to ni tista sreča. Vsi hrepenejo po drugi sreči. Vsi hrepene po nečem, česar nimajo.

Bom srečen? Šole nihče ne mara, a brez nje ne gre. Zatorej: v šolo. Kako se bom počutil med novimi sošolci? Bom izdelal? Vse to se mi poraja ob tej misli. Kako se bom znašel v zame tujem okolju. Pa tudi če naredim šolo, kdo mi zagotavlja službo. Ob sedanj nezaposlenosti si negotov. Morda pa dobim dobro službo v tujini. A tu je domotožje.

Morda sreča sploh ne obstoja. Človek nikoli ni zadovoljen. Vsega se ne da dobiti. Morda je najsrečnejši pastirček, ki piska na piščalko, neki veliki bogataš, ki ima že skoraj vse pa želi še več in ni nikoli zadovoljen.

Sreča, to je ... Kdo ve?

Marko Jernejčič, 8.a
OŠ Edvarda Kardelja

Deset let delovanja planinskega društva Logatec

Deset let obstoja planinskega društva je kratka doba. Društvo je bilo ustanovljeno 19. 6. 1973 na pobudo planinskih idealistov in dolgoletnih ljubiteljev gora.

Obdobje je dovolj dolgo, da se lahko ozremo na prehojeno pot in osvetlimo pomembne dogodke v našem razvoju. Če pogledamo nazaj, lahko presodimo, kako težko, obenem pa tudi uspešno, delo je bilo opravljeno v teh desetih letih. Ugotovimo lahko, da ima društvo pri nas potrebno osnovo za razvoj. Odvisno pa je od nas vseh, kako in v kolikšni meri bomo lahko v bodoče delali. Opravljeno delo, planinski kader, miselnost ljudi in pogoji v naši družbeni stvarnosti so porok, da bo planinstvo zajemalo vedno širši krog ljudi in da se bo kvalitativno in kvantitativno strmo dvigalo.

Morda bi na kratko poudarili najpomembnejše dosežke, s katerimi nas seznanjajo posamezni zapisi. Tako velja omeniti, da smo neprestano skrbeli za povečanje števila članstva, za načrtno in sistematično gojenje izletništva, da bi tako člani vsestransko spoznavali bližnji in bolj oddaljeni gorski svet. Prizadevali smo si za prosvetljevanje planincev z raznimi predavanji in tečaji, za ureditev Notranjske planinske poti in Logaške planinske poti ter markiranje in vzdrževanje ostalih planinskih poti na našem območju.

Ko ob 10-letnici našega obstoja prikazujemo našo razvojno pot, morda ne bomo dovolj podrobno in celovito predstavili vseh naših dejavnosti v okviru planinstva. Naj navedemo številčni prikaz opravljenega dela v tem obdobju:

Planinsko društvo je v teku desetih let obstoja zabeležilo izreden porast članstva, tako da ima danes 423 članov, od tega 110 mladincev in 112 pionirjev. Ta ugotovitev izpričuje, da je društvo pravilno dojele širjenje množičnosti v planinstvu. Omenimo naj, da smo v času ustanovitve, to je leta 1973 imeli komaj 48 članov.

Društvo goji še naslednje dejavnosti: vzgojo planincev z raznimi predavanji in planinsko šolo, zanemarjali nismo izletništva. Ta dejavnost se izredno širi. Letos mineva 10 let odkar organiziramo izlete v okolico mesta, čez travnike in njive, skozi gozdove, na sončne jase, po strmih gorskih grebenih, na vrhove, včasih z bolj, včasih z manj srečno roko, vedno pa z iskreno željo, da bi naši člani in ostali občani videli čim več naravnih lepote in spoznali prav vse kotičke naše lepe domovine. Prav ta pestrost izletov je pripomogla, da smo dosegli naš glavni cilj – množičnost.

Do danes je bilo organiziranih 109 enodnevnih izletov in 15 daljših tur v Alpe.

Poudariti moramo, da so naši planinci opravili poleg organiziranih še večje število individualnih izletov v naše gore in nekaj v tuje. Gojili smo tudi tradicije

NOB s pohodi po partizanskih poteh. Uredili in markirali smo preko 250 km planinskih poti. Največ truda in požrtvovalnosti sta zahtevali Notranjska planinska pot ter Logaška planinska pot. Za omenjene poti so člani prispevali več kot 500 prostovoljnih ur. Od leta 1978, ko je bila NPP odprta, pa do danes jo je prehodilo že preko 250 planincev.

Leta 1974 je bila pri društvu ustanovljena alpinistična sekcija, ki se je pozneje preimenovala v alpinistični odsek. Danes združuje 12 izkušenih plezalcev, ki so aktivni, posebno v mladinski sekciji. V plezalnih šolah so si pridobili osnovno znanje v plezalni tehniki in s tem pobudo za nadaljnje delo v alpinizmu. V tem obdobju so alpinisti opravili 390 lažjih in težavnih vzponov v poletnem in zimskem času.

Po zgledu mnogih planinskih društev, pri katerih že vrsto let aktivno delajo mladinski odseki, je naše društvo že pred nekaj leti želelo ustanoviti mladinsko sekcijo. Težave, s katerimi se je društvo spoprijelo, so bile vse prej kot vzpodbudne. Pri tem je potrebno poudariti, da je tu živel mladina obremenjena z raznimi drugimi športnimi panogami, da je bilo za planinstvo premalo časa. S predavanji domačih in tujih predavateljev in z organiziranjem izletov je mladinska sekcija zaživela in postala zelo aktivna.

V društvu je skoraj polovica članov mlajših od 27 let. Ugotavljamo, da se je društvo organizacijsko utrdilo in okrepi- lo in s praviimi prijemi povezovalo svoje članstvo, z družbenopolitičnimi organizacijami pa našlo in znalo voditi pravilno politiko sodelovanja. Ob tem poudarjamo, da je Socialistična zveza pokazala veliko razumevanje za delo, razvoj in uspeh planinstva. Za vestno planinsko in politično delovanje je OK SZDL društvu podelilo priznanje »Srebrni znak OF«. V okviru SZDL, v kateri tudi planinstvo opravlja svoje lepo in plemenito poslanstvo, ko našemu delovnemu človeku posreduje celo vrsto

vrednot, ki krepi telo in duha, združuje društvo mnogo aktivnih obiskovalcev gora, s čimer prodira do vsakega občana in ga tako navdušuje za hojo v gore. Individualni in prostovoljni način dela ustvarja podlago za potrebe obrambe domovine. Vsak aktiven planinec ima privzgojene mnoge telesne in duhovne lastnosti, ki jih terjamo od pripadnikov oboroženih sil.

Planinstvo ne pozna ozke zaprtosti v krajevno skupnost. Dejavnost sama sili k širini, menjavi ciljev, zato so izleti, odprave in druge planinske prireditve nekaj normalnega. Sklepajo se bratstva med društvi, udeleženci teh akcij spoznavajo širšo domovino in njene posebnosti. Lahko trdimo, da so prav planinci tisti, ki najbolj spoznajo vse skrite kotičke svoje ožje in širše domovine in so tudi zaradi tega zavedni nosilci ideje o bratstvu in enotnosti. Krajevne organizacije splošnega ljudskega odpora in civilne zaščite lahko kadrujejo iz planinske organizacije in pridobijo telesno, fizično usposobljene kadre.

Danes je planinstvo vse bolj družbeno pomembno, kar je povsem utemeljeno. Z njim hočemo pri sodobnem človeku ohraniti določene lastnosti, ki jih v urbaniziranem okolju izgublja, so pa nujno potrebne za njegov normalni razvoj. Med temi je pomembna predvsem hoja, telesno gibanje, ki je za zdravje nujno potrebno. Prav zaradi tega posveča planinstvo danes posebno skrb tudi varstvu naravnega okolja.

Če hočemo pravilno opredeliti pomen slovenskega planinstva v njegovem zgodovinskem razvoju, se moramo vsaj na kratko seznaniti z dejavnosti, ki so sprva ovirali, kasneje pa pospeševali njegov razvoj v raznih dobah razvoja človeške družbe.

V Ljubljani se je leta 1871 osnovalo majhno društvo »Družba ljubiteljev gor«. Društvo je bilo naklonjeno Nemcem. Nemci so pričeli uporabljati naše gore za svoje germanizatorske namene. V Celovcu, Ljubljani in Celju so se začela ustanavljati nemška planinska društva – DOAV, ki so začela graditi planinska pota in domove. Gore na slovenski zemlji so bile »nemške«, vsi napisi, medsebojni jezik planincev, vsi prvenstveni vzponi na vrhove so bili nemški. Slovenci se še niso prebudili in so polagoma capljali za svojim nemškim gospodarjem, a bili so veseli lepo izdelanih poti in kažipotov. Izjemi sta bila France Kladičnik in dr. Henrik Tuma. Posebno slednji, katerega lahko uvrščamo med ustano-

vitelje slovenskega alpinizma, je pričel stopati kot prvi na vrhove in Nemcem odvzemati slavo. Tako se je v začetku popolnoma sam bori proti nemškemu navalu.

Troje mladih planincev, ki je redno obiskovalo gore, je najprej spoznalo nujnost obrambe proti nemški agresiji z ustanovitvijo slovenske planinske organizacije. Na izletu na Stol so si leta 1893 obljubili, da ne odnehajo prej, dokler ne osnujejo take organizacije. Hitro so pričeli širiti to misel ter so imeli leta 1893 že toliko članov, da so izvedli občni zbor, na katerem je bilo ustanovljeno »Slovensko planinsko društvo«.

Naše gore so postale slovenske. Prišla je mlada generacija, ki je prinesla v planinstvo nove revolucionarne ideje, menjala planinstvu obliko in vsebino. Mladino niso več zadovoljevale izdelane poti, iskala je več, skušala je dvigniti slovensko planinstvo na nivo sosednjih naprednih narodov. Slovensko planinstvo je doživelo velik razmah in vključilo široke množice ljudi. Do zloma stare Jugoslavije je postalo planinstvo last širokih množic slovenskega ljudstva in se je zaradi tega moglo pojaviti tudi v ostalih oblikah kulturne dejavnosti.

Prva svetovna vojna je močno zavrla delo SPD, ki pa je po končani vojni zopet zaživelo in se razmahnilo, saj je bila naša zemlja vsaj deloma osvobodjena izpod dolgoletnega avstrijskega jarma. Slovensko planinstvo je z osvoboditvijo pridobilo široko področje udejstvovanja, ki je pomenilo močno protitež germaniskim organizacijam, ideja bratstva med slovanskimi narodi se je v planinstvu močno utrdila.

Tak je bil razvoj do pojava fašizma v Evropi. Radostno planinstvo je zamrlo, ojekleneli rod jugoslovenskih planincev je v veliki večini odšel v borbo proti okupatorju. Bili so aktivisti, kurirji, borci. V gorah se je začel namesto pesmi, klica in cepina glas puške. Mnogi planinci so se v tej borbi prekalili, mnogi so napojili naše gore s krvjo. Po zmagi je nastopila nova doba. Družba se menja v korenu, pod vplivom novega časa in novih pogojev. Tudi naše planinstvo je doživelo spremembo. Po svojih zunanjih in notranjih oblikah je moralo odgovarjati duhu delovnih množic.

Pri nas se ustvarja nova družba. Oči delovnih množic so uprte v nas in čakajo novih idej in pozivov. V planinstvu lahko preidemo v vodstvo. Planinstvo bodočnosti bo dejavnost človeka na real-

Nadaljevanje na 7. strani

**DOPISUJTE
V
LOGAŠKE
NOVICE**

Deset let delovanja planinskega društva Logatec

Nadaljevanje s 6. strani

nih osnovah in krepitev telesa in duha s spoznavanjem resničnih odnosov in odraza razmerja med človekom in prirodo.

V enoti Boška Šipke

Dobrodošli, mladi tovariši vojaki

S temi besedami so starešine in vojaki vojašnice »Logaški bataljon« pričakali nove tovariše, ki so prišli v začetku oktobra na služenje vojaškega roka. Negotovost novincev, ki je značilna za prve dni, je trajala le malo časa, ker je bil sprejem, na katerega so naleteli že dokaz, da so prišli v enoto v kateri se lahko počutijo kot doma.

Ko so svoje obleke zamenjali z uniformami, so se postavili v zbor. S tem se je slovesno začel vojaški pouk še ene generacije vojakov naše armade.

Zbor je sprejel komandant Vidosav Pantelič, ki je ob tej priliki pozdravil mlade vojake in jim zaželel mnogo uspehov pri vojaškem pouku in usposabljanju za obrambo naše socialistične samoupravne skupnosti. V svojem govoru je spregovoril tudi o težki mednarodni situaciji in o trenutnem gospodarskem položaju, v katerem se nahaja naša skupnost. Iz tega izhajajo tudi naloge pripadnikov JLA. Tovariš Pantelič je poudaril, da je mogoče le z vrhunsko stopnjo borbene pripravljenosti odvrniti možnega napadalca od njegovih neprijateljskih namer.

V nadaljevanju je bodoče vojake spoznal tudi s kvalitetami enote, v katero so prišli na služenje vojaškega roka, ter z njenimi dosedanjimi uspehi pri izgradnji borbene pripravljenosti. Izrazil je prepričanje, da bodo tudi oni dali svoj prispevek pri doseganju rezultatov enote, ki ne-

Ob zaključku lahko ugotovimo, da je naše planinstvo v desetih letih stopilo precejšen korak naprej v svoji kvaliteti in kvantiteti. Zasluga ne gre le posameznikom, ki so pripomogli do tega uspeha, in naši celotni planinski skupnosti, temveč predvsem tudi naši socialistični družbeni ureditvi, s katero so dani vsi pogoji za čimvečji in smotnejši razvoj planinstva in alpinizma pri nas.

Janez Čanžek

guje tradicije Logaškega bataljona. Nove vojake sta pozdravila in jim zaželela mnogo sreče tudi tovariša Boško Šipka in Jože Konda.

Slovesnost je bila zaključena s podelitvijo oborožitve, ob tem pa so komandirji nižjih enot vojakom čestitali in jih opozorili, da ga dobro teoretično in praktično spoznajo, z željo, da ga ne bi nikoli uporabili. S tem je bila spet potrjena misel tovariša Tita: »Pripravljamo se, kot da bo jutri vojna, delajmo, kot da bo še sto let mir!«

Azmir Čvorak

Naša skrb mora biti posvečena mlademu rodu

Vsi, ki si prizadevamo, da bi otroci in mladina imeli srečno in vedro mladost, se trudimo, da bi v naši občini zaživel Zveza »društev« prijateljev mladine.

Za mir smo risali mir

V zadnjem času po vsej Evropi potekajo mirovne manifestacije. Nekaj jih je bilo tudi v naši republiki in ene smo se udeležili tudi mi.

24. oktobra praznujemo dan OZN, zato smo se člani kluba OZN na naši šoli v soboto, 22. oktobra, odpravili na mirovno manifestacijo v Koper.

Čeprav smo morali zjutraj zgodaj vstati, smo bili vseeno dobre volje. V Kopru smo odšli v Dom heroja Tita, od tam pa smo skupaj z udeleženci poletne politične šole klubov OZN Slovenije odšli na Semedelsko cesto, kjer smo risali na temo RIŠEMO ZA MIR – RIŠEMO MIR.

Ker nas je bilo veliko, smo se klubovci naše šole razdelili v dve skupini. Prva skupina je narisala zemeljsko oblo, v kateri je obris sveta, med SZ in ZDA pa smo narisali otroka, ki v roki drži atomsko bombo in kriči: »Nočemo vojne.«

Druga skupina je narisala zemeljsko oblo s stopinjsko mrežo. V severno poluto smo narisali goloba miru, v južno pa tri otroke različnih barv, ki se vzpenjajo po mreži proti golobčku.

Ob 12.30 smo se zbrali pred trgovino Soča, od koder smo s parolami, zastavami in glasnimi vzkliki odšli po koprskih ulicah. Na vse grlo smo vzklikali: »Mi smo za mir, za mir, za mir.«

Po končani manifestaciji smo odšli v kulturni dom, kjer je bila proslava ob 24. oktobru – dnevu OZN. Po proslavi smo si ogledali mesto, ob petih pa smo krenili proti domu. V Logatec smo prišli dobro razpoloženi in še vedno vzklikali: »Mi smo za mir, za mir, za mir!«

Barbara Rožmanec, 8.d
OŠ »8 talcev« Logatec

Namen te občinske zveze je, da povezuje in združuje vse družbene dejavnike, ki se zavzemajo za vzgojo mladega rodu, za normalen in zdrav razvoj mlade osebnosti – pa ne samo telesni razvoj, ampak tudi duševni in moralni.

Nalog je veliko, zato naj omenimo samo nekatere:

- obravnavanje vseh vprašanj, ki zadevajo življenje otrok in mladine, njihovo telesno in duševno zdravje, predšolsko, šolsko in izvenšolsko vzgojo in izobraževanje, prosti čas, rekreacijo, socialno in zdravstveno varstvo;

- prizadevanje za ustanavljanje ustanov za vzgojo in varstvo otrok – počitniške domove in taborne, igrišča, kopališča, čitalnice, knjižnice ipd. – ter prizadevanje, da se v njih razvija otrokom in mladini primerna dejavnost;

- prizadevanje, da socialna in zdravstveno ogroženi otroci in mladina pridejo v zdravilišča, okrevališča in na letovanja;

- z drugimi dejavniki pomaga razvijati in usmerjati delo Zveze prijateljev;

- razvijati in usmerjati prosti čas otrok in mladine,

- usmerjanje svojih društev, da se vključujejo v dejavnost šole in VVZ;

- spodbujanje in sodelovanje pri organiziranju dejavnosti vzgojno-varstvenega – samoupravnega izobraževalnega dela s starši;

- skrb za kulturno-umetniško vzgojo otrok in mladine ter spodbujanje njihove aktivnosti na tem področju.

Snježana ROJEC

STARŠI PREDŠOLSKIH OTROK

V naslednjih dneh boste po pošti prejeli vprašalnik, s katerim želimo dobiti nekatere odgovore o oblikah varstva predšolskih otrok v občini. Prosimo, če si vzamete čas in pazljivo odgovarjate na vprašanja. Sadeve raziskave bodo poželjivi vaši otroci in nenazadnje tudi vi sami.

Zahvaljujemo se vsem za sodelovanje!

Delovna skupina
pri skupnosti
otroškega varstva
Občine Logatec

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega draga moža in očeta

IVANA RUDOLFA

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom sodelavcem KLI Logatec, železničarjem in znancem za izrečeno sožalje in darovano cvetje in vence.

Zahvaljujemo se tov. Černetu za ganljive besede, gospodu župniku za opravljeni obred ter pevcem in vsem, ki so nam kakorkoli pomagali.

Posebno zahvalo družinama Nartnik in Nagode, ki sta nam pomagali v najhujših trenutkih in vsem, ki so ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti v prerani grob.

Žena Tončka, sin Janez in hčerka Mateja

ZAHVALA

Ob smrti

JOŽETA LUŠINE

se zahvaljujemo vsem sosedom, prijateljem in znancem ter delavcem KLI-TOZD DP za pomoč, ki so nam jo nudili ob tej izgubi.

Žalujoči LUŠINOVI

ZAHVALA

Ob težki izgubi dragega moža, ata, starega ata in sina

VIKTORJA BIZJAKA

se iskreno zahvaljujemo sosedom, sorodnikom in prijateljem, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani ter vsem, ki so darovali cvetje in vence in ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Posebna zahvala delovni organizaciji Valkarton in njegovim sodelavcem za obiske med boleznijo v bolnici in na domu ter za denarno pomoč in darila. Zahvala Moškemu pevskemu zboru iz Dolenjega Logatca za zapete žalostinke in predstavnikoma Valkartona in KS Hotedršica za poslovljene besede. Zahvaljujemo se tudi dr. Vodopivcu za lajšanje bolečin v zadnjih dneh, obratu IMP Godovič za pomoč in g. župniku za opravljen pogrebni obred.

Žena Olga, sin Marjan, hčerka Ivanka z družino in mama Lojzka

Nove knjige v naši knjižnici

STROKOVNE KNJIGE:

Enciklopedija Jugoslavije I.

Vlado Struk: Na temo družbenosti mladih

Jerca Vodušek-Starič: Začetki samoupravljanja v Sloveniji

Anton Ramovš: Slapovi v Sloveniji

Sergej Vrišek: Baročno kiparstvo na Primorskem

Partizanska bolnišnica »Franja«

Raymond Moody: Življenje po življenju

Friedrichs, Schatt: Mikroelektronika in družba – v dobro ali zlo?

Umberto Ceroni: Tehnika in svoboda

Buchenwald – zbornik

Ivan Aralica: Koža za boben

Ronald Clark: Vojni zmagovalci

Wanda Bonando: Vezenje

LEPOSLOVJE:

Radko Polič: Spoznanje

Rudi Hribernik: Opredelitev

Karel Grabelšek: Cerkveni maček

Tone Peršak: Prehod

Boris Režek: Zabriscane stopinje

Marjan Rožanc: Roman o knjigah

Bazilija Pregelj: Moj oče

Pavle Ugrinov: Naloženo življenje

Florjan Lipuš: Odstranitev moje vasi

Tone Pavček: Dediščina

Peter Handke: Napačna kretnja

Jaroslav Boček: Primer doktorja Karpete

Amrita Pritam: Nihče ne ve

Ana Maria Matute: Prvi spomin

Madelaine Brent: V znamenju tigrovih oči

Olga Ivinska: Leta s Pasternakom

Heinrich Böll: Izgubljena čast Katharine Blum

Alice Ekert: Riž iz srebrnih skledic

Thomas Hardy: Casterbriški župan

Jean Cassou: Zapisan svobodni

KNJIGE ZA OTROKE:

Kristina Brenk: Partizanska bolničarka

Smiljan Rozman: Mezinček in Mezinčica

Ivan Bizjak: Korenine našega časa

Lojze Kovačič: Zgodba o levih in levčku

Karel Širok: Trije bratje in trije razbojniki

Vladimir Kavčič: Nevarna pot

Polonca Kovač: Špelce

Franček Rudolf: Volčje in lisičje

Vladimir Nazor: Veli Jože

Nanevski Duško: Vilinski konjič

Lewis Carroll: Alice v čudežni deželi

Ob boleči izgubi mojega moža, očeta, tasta in dedka

JOŽETA TURKA

se iskreno zahvaljujem vsem sodelavcem za denarno pomoč. Posebna zahvala dr. Skvarči in ostalemu zdravstvenemu osebju za lajšanje bolečin v zadnjih urah in vsem sorodnikom, vaščanom in znancem, ki so nam kakorkoli stali ob strani ob težkih urah slovesa.

Žena Kati in vsi njegovi

Morda niste vedeli, da ...

... je Ženski nonet aktiva kmečkih žena v oktobru pričel z rednimi vajami? Vaje ima vsak drugi teden ob ponedeljkih in petkih. Nonetu sta se pridružili novi pevki, ker sta dve morali opustiti petje. Prvi nastop je bil 12. novembra na otvoritvi razstave v Žireh.

... so člani dramske skupine KUD prav tako pričeli z vajami? Pod režijskim vodstvom Zofke ZAGORIČNIK bodo pripravili komedijo Trije vaški svetniki. Predvidevajo, da bo premiera konec decembra.

... ima mladinska organizacija iz Rovt še vedno velike probleme, kje najti prostor za sestanke, igranje šaha, namiznega tenisa itd.? Preden se je žirovska Alpina naselila v stari šoli, so imeli prostor tam. Sedaj, ko je v šoli obrat, pa so mladi brez svojega prostora.

Kljub vsemu so dejavni na vseh področjih življenja in dela v KS. Sestanke imajo v dvorani Zadrúžnega doma v

Rovtah. Drugače pa se v jesenskem in zimskem času srečujejo na snežnih poljanah ali pa ob partijah šaha v obeh gostilnah.

V spomin in opomin

Žalobno in toplo se je poigravalo sonce ob dnevu mrtvih. Zgmla se je množica ob spomeniku padlim za svobodo, za novi red, za ... lepši svet za bolj človeško človeštvo. Nemi trenutki spominov in premislekov. Vmes žalostinka godcev, pa pevec, govornika beseda hvaležnosti in pretresa okrutnosti, plaha duša mladega recitatorja. Vse v spomin in opomin.

In žalobno sonce, zdaj že manj toplo, zroče na trumo, ki je brezoblično hacala proti spomeniku padlim v I. svetovni vojni ... Spet spomini, spet premisleki in žalostinke za spomin in opomin.

In še bolj žalobno sonce je utrujeno zrló še na bolj brezoblično trumo, ki se je zgrinjala proti spomeniku žrtev na pokopališču. In spet žalostinka in premisleki in žalostinka za spomin in opomin.

Med naličjem in grobovi je komaj kanček resnice: manj za spomin, vse več za opomin.

Maš

ZAHVALA

Ob boleči izgubi drage žene, mame, mome

HILDE DOLAR

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in prijateljem za izraženo sožalje in darovano cvetje ter vsem, ki ste jo spremili na zadnji poti. Hvala dr. Skvarči za dolgoletno pomoč v zdravljenju, gospodu župniku, pevcem in tov. Černetu za poslovljene besede. Ohranili jo bomo v lepem spominu.

Vsi njeni

Po dvomesečnem odmoru smo spet začeli s kegljanjem. V soboto, 10. 9. 1983, je bilo organizirano tekmovanje v počastitev praznika občine Logatec, na katerem je sodelovalo 41 tekmovalcev.

V septembru je na republiškem prvenstvu za mladinke posamezno zastopala logaško društvo Jana ARHAR in zasedla zelo dobro 13. mesto. Na prvenstvu za članice je Iva MAGLICA zasedla 29. mesto, tudi zelo dobro, glede na kvaliteto in število ostalih tekmovalk.

V pripravah za svetovno prvenstvo v kegljanju v Ljubljani so se vsa tekmovalca začela prej kot je bilo v navadi. Tako smo v oktobru že odigrali v primorsko-notranjski ligi dve koli tekmovalcev za žensko in moško ekipo in dosegli naslednje rezultate:

Ženske 6 x 100 lučajev mešano:

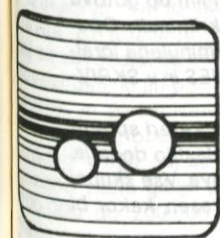
I. kolo:
Logatec – 2224 kegljev : Proteus Po-
stojna – 2021 kegljev

II. kolo:
Logatec – 2160 kegljev : Tekstina Aj-
dovščina – 2208 kegljev

Moški 6 x 200 lučajev mešano:

I. kolo:
Logatec – 4785 kegljev : II. Bistrica –
4647 kegljev

II. kolo:
Logatec – 4787 kegljev : Luka Koper –
4600 kegljev

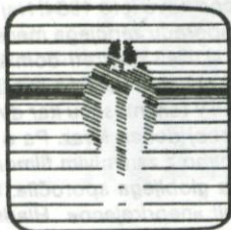

Balinarsko športno društvo Logatec je priredilo ob zaključku balinarske sezone 1983 balinarski turnir. Na balinišči pri Kristofu se je zbralo presenetljivo veliko število domačih ekip z izjemo gostov z Vrhnike. Nastopalo je enajst ekip, kar je razveseljivo za nadaljnji razvoj balinarskega športa v Logatcu. Kot nagrada najboljšim ekipam je bilo namenjenih pet pokalov, ki smo jih naredili doma, in to domači samouk Franc Musec, kateremu se ob tej priložnosti zahvaljujemo.

Tekmovanja so bila zanimiva in kakovostna. Za prijetno vzdušje je poskrbel naš predsednik Nedeljko Mrvoš. S svojo ekipo je pripravil pravi lovski golaž, ki so ga gledalci in igralci po mili volji dobili brezplačno. Turnir se je končal ob 15.30. Po konččanem turnirju smo vsi igralci in ostali, ki so kakorkoli pomagali pri organizaciji turnirjev in veselice, odšli na piknik k »Pavletovemu« višenkdu, kjer sta nas čakala dva odojka in nekaj za žejo ter veselje.

Uvrstitve:
1. Vrhnika
2. Logatec 1.

3. Logatec 2.
4. Ratko (Logatec)
5. DU (Logatec) te ekipe so prejele po-
kal
6. Laze, 7. Naklo, 8. ŽTP (Logatec), 9.
Mladina, 10. Jačka, 11. Rovte.

Člani Skakalne sekcije Smučarskega kluba Logatec so se v letošnji jeseni lotili obnove 35 m skakalnice na Sekirici.

Pionirji so pod vodstvom Janeza Loštreka in Andreja Razložnika uredili naravni del zaletišča in odskočno mizo, starejši člani sekcije pa so priskočili na pomoč pri korekciji profila doskočišča in postavili 10 m umetnega zaletišča ter sodniški stolp.

Za obnovo skakalnice so člani sekcije in ostali sodelavci vložili preko 300 ur prostovoljnega dela.

Skakalnica, ki je prepotrebna za vadbo pionirjev, je tako pripravljena za prvi sneg.

Janez TURK

Sezona »suhih« tekov in maratonov počasi mineva in začenja se sezona tekov na smučeh. V vsaki številki Logaških novic vas bomo skušali obvestiti o vseh nastopih in dosežkih naših predstavnikov na teh tekmovanjih, včasih pa tudi o pomembnejši dejavnosti v sekciji.

15. oktober 1983 – Šmartno

Štiri kilometre dolgo progo s 400 m višinske razlike je »napadlo« okrog 80 tekmovalcev, med njimi tudi nekaj naših. Na koncu so bile uvrstitve zelo ugodne za nas, saj je Urška Fečur v ka-

tegoriji članic do 30 let dosegla prvo mesto, Mojca Šemrov je bila tretja, Milojka Cigale pa četrta. Med člani do 40 let je bil Tone Nagode enajsti.

23. oktober 1983 – Logatec

Organizirali smo akcijo čiščenja in urejanja tekaške proge za novoletni tek (po koledarju SZS bo 3. januarja). Akcije se je udeležilo 24 rekreativcev in tekmovalcev sekcije za teke, uredili pa smo celotno dolžino proge. Razveseljivo je to, da so nam na pomoč priskočili tudi starejši (večina je v različnih športnih društvih že sodelovala). Vsem se za pripravljenost in delo zahvaljujemo.

29. oktober 1983 – Kranj

Več kot 800 tekačev in tekačic je sodelovalo na letošnjem zadnjem mara-

tonu v Kranju. V ugodnem vremenu in zgledni organizaciji je prireditelj dobro uspela, dobri pa so bili tudi rezultati naših predstavnikov. Med 60 tekmovalkami na 10 km je bila Urška Fečur tretja, Mojca Fečur pa šesta. Med 170 tekmovalci v moški kategoriji je bil Rafael Marn deseti, Andrej Fečur 24, Marko Leskovec 36, Uroš Teršar pa 40.

Mladinke so tekle mali maraton (21 km). Mojca Šemrov je bila tretja, Judita Sovan peta, Milojka Cigale pa šesta.

Sredi decembra bo v počastitev 75-letnice telesne kulture v Logatcu pripravljena razstava. Med drugimi bo s svojimi eksponati sodelovala tudi naša sekcija. Če vas zanimajo dosežki v zadnjem času, vas vabimo, da razstavo obiščete.

Tabornjenje v Maredi

V začetku novembra je imel odbor za pripravo in izvedbo taborjenja pri TTKS Logatec zaključno sejo. Člani odbora smo ugotovili, da je bilo taborjenje izpeljano v zadovoljstvo vseh udeležencev, prav tako pa so bili zadovoljni tudi starši otrok. Stroškovno je bilo taborjenje pokrito s prispevki udeležencev in z dotacijo TKS Logatec.

V obeh izmenah je taborilo okrog 180 udeležencev (v vsaki 85). Ker je vodnike zagotovilo vsako društvo za svoje člane, so bili v jutranjem in večer-

nem času treningi (nekatera društva so jih imela več, nekatera manj, odvisno od predhodne fizične pripravljenosti). V prostem času je bil organiziran tečaj plavanja in kar precej otrok je dobilo bronasti, srebrni in zlati znak »delfinčka«, kar pomeni določeno stopnjo znanja plavanja.

V večernih urah so bili običajno kulturno-zabavni večeri, kjer so sodelovali vsi, organizacija pa je bila največkrat v rokah vodnikov. Tu lahko omenimo tudi sodelovanje s taborniki iz Ajdovščine, ki so imeli svoj tabor v neposredni bližini in so nas dvakrat povabili v goste. Tako smo si na predvečer 22. julija ogledali film o Titu, mi pa smo kulturni večer namenjen prazniku zaradi menjave izmen prav na dan pred praznikom imeli kasneje.

Člani odbora za pripravo in izvedbo taborjenja že sedaj razmišljamo, kako taborjenje v prihodnjem letu še bolj približati uporabnikom, saj bo verjetno še več zanimanja zanj. Največ časa smo porabili za razgovor, kako še ceneje pripraviti taborjenje, in že naši nekatere možnosti.

Upajmo, da bo lahko odbor svoje zaključke za taborjenje v prihodnjem letu izpeljal in bo na svoji zaključni seji spet lahko ugotovil, da je tako taborjenje potrebno predvsem naši mladeži, ki morata nima vedno možnosti preživeti počitnic ob morju (predvsem pa ne po tako nizki ceni).

IMEL

Filmski spored za december

- 2.-4. hongkonški pustolovski ZMEDA V BATTLE CREEKU, režija R. Clouse, glavne vloge J. Chan, J. Ferrar, K. de Bell
- 3.-4. ameriški western ČEJENI V BOJU ZA ŽIVLJENJE, r. K. Merrill, gl. vl. T. Howard, J. Ramar
6. ameriška risanka SNEGULJČICA, r. Walt Disney (ob 16. urli)
6. hongkonški pustolovski ZMAJ, MLADI GOSPODAR, r. G. Ho, gl. vl. F. Kim, B. Lee
- 9.-11. ameriška komedija ČRNI SIN, r. M. Shultz, gl. vl. G. Segal, J. Warden
- 10.-11. slovenski erotični MAŠKARADA, r. B. Hladnik, gl. vl. Igor Galo
13. ameriška komedija SEDEČE RACE, r. H. Jaglom, gl. vl. M. Emil, Z. Norman, P. Townsend
- 16.-18. ameriški triler ULICE NASILJA, r. M. Mann, gl. vl. J. Caan, T. Weld, W. Nelson, J. Belushi
- 17.-18. ameriška komedija VROČE POSTELJE, r. L. Zampa, gl. vl. S. Kristel, U. Andress, L. Antonelli, M. Vitti
20. italijanska komedija SOSEDA, r. M. Tarantini, gl. vl. E. Fe-nech, R. Montagnani
22. program ameriških risank ZAJČEK DOLGOUHEC, r. C. Jones (ob 16. urli) v okviru prireditev dedka Mraza
- 23.-25. ameriški pustolovski PESTI IN KREMPLJI, r. G. Ho, gl. vl. X. S. Li, C. Shan
- 24.-25. zahodnonemška komedija LJUBEZENSKI HOTEL NA TI-ROLSKEM, r. F. Antel, gl. vl. T. Torday, F. Muliar
27. ameriški pustolovski RAZBOJNIK Z MODRIMI OČMI, r. A. Danetti, gl. vl. F. Nero, D. di Lazzaazaro
- 30.-1. hongkonški pustolovski POHABLJENCI – MOJSTRI, r. G. Ho

Logaške novice

Številke za delegate (iz delegatskega gradiva)

- Razloži mi, revi delegatu: Koliko je to – 2.526 tisoč din.
- Ah, beži beži; to je, ja, enostavno: dvatisoč petsto šestindvaj-set tisoč dinarjev!
- A, saj re ...

Maš

V zadnjih Logaških novicah je imel svoje prste zraven tudi tiskarski škrt, ki je zamenjal Staro pot in Klanec z Novo vasjo. Upajmo samo, da naši poštarji ne bodo raznašali pošto po njegovih »skratastih navodilih«.

Imel

KULTURNA KRONIKA

ODKRITJE SPOMENIKA »VSEM ŽRTVAM FAŠIZMA« –Veliki rumeni dvojezični lepaki so vabili 18. sept. 1983 na Col v repnabarsko občino, kjer je bila velika manifestacija ob odkritju spomenika »vsem žrtvam fašizma«. Slavnosti so se udeležili tudi predstavniki družbenopolitične skupnosti iz Logatca in Pihalni orkester. Logaški gostje – pobratimi – so se ob zvokih pihalnega orkestra poklonili takoj ob prihodu na Col Francu Nemgarju, komandantu XVIII. Bazoviške brigade, ki je prav tu padel na pragu svobode. Pravzaprav koračnice logaških godcev so tudi naznanjale praznični dan. In res: popoldne se je zbrala več kot tisočglava množica k odkritveni slovesnosti (žal, premalo ljudi s tostran meje!). Tamkajšnji župan Pavel Colja in tudi slavnostni govornik Milan Pahor sta poudarila trdoživost kraškega človeka v uporu zoper fašistično nasilje, neodjenljivost bojevnikov za novo družbo brez sovraštva, ki naj živi v demokratični svobodi, odprta vsem človekoljubnim idejam. Namenoma je bilo odbrano mesto za spomenik vsem žrtvam fašizma prav ob vstopu v vas Col, kjer leži velika kamnita gmota, kot bi opozarjala mimoideče: taka sem kot rod, ki biva tod. Arhitekt Darko Jagodic je z nekaj ureditvenimi posegi z izrednim čutom za estetsko uskladitev oblikovalnih posegov z naravo ustvaril prelepo celoto – plošča, skala, park – vse kot trajna zapisnega človekoljubju. Logaški Pihalni orkester je pod vodstvom Toneta Mačka uspešno sodeloval v bogatem kulturnem sporedu, ki so ga dopolnjevali še recitatorji kulturnega društva »Kraški dom«, recitatorji gledališke skupine iz Tržiča ter moški pevski zbor »Vasilij Mirk« s Proseka – Kontovela, ki je del svojega sporeda odpel tudi ob spremljavi logaških godcev.

Spomenik »vsem žrtvam fašizma« so prevzeli v varstvo vsi demokratični Slovenci in Italijani.

vabimo vas

Srečno novo leto 1984! Naj s to željo pričnemo zapis o filmskem sporedu zadnjega meseca v letu. Času in zimi primerno bomo skušali razgreti domišljijo, zato so filmi bolj zabavno ubrani, posebej pa smo mislili na najmlajše, ki si bodo lahko ogledali v tem mesecu kar dva programa risank. Enega prinaša s seboj dedek Mraz. Pa o tem nekoliko pozneje.

Začnimo z zanimivim filmom, ki pa na žalost ne nosi v sebi kakega globljega sporočila. Po mnogih letih si bomo lahko ogledali »neprirejeno« Hladnikovo MAŠKARADO, film, ki je ob nastanku močno razburil duhove zaradi erotičnih scen in zaradi odpovedovanja avtorja Boštjana Hladnika filmu. To je storil namreč zato, ker so film ob prvem predvajanju skrajšali, režiser pa se je taki verziji odpovedal. No, časi so se nekoliko spremenili, predvsem po zaslugi programske politike naših distributerjev in ljubljanskega kina Sloga. MAŠKARADA bo pri nas na sporedu med prvimi v Sloveniji in če že ne drugače, si jo je vredno ogledati že iz radovednosti. Verjemite, da smo videli že kaj bolj vprašljivega, tudi v slovenskem filmu.

Od erotike skočimo k izredno kakovostnemu filmu ČEJENI V BOJU ZA ŽIVLJENJE. Posebej opozarjam na ta film zato, ker je to prvi poskus posneti film o Indijancih v njihovem jeziku. Zgodba je čudovita mešanica legende in resničnosti. Stari Čejen umira, pripoveduje zgodbo svojega življenja in o sovraštvu s plemenom Vrane. Ko ga polagajo k počitku, Vrane napadejo in duh Starega bojevnika se prebudi ... Ves film je posnet v izrednem vzdušju, h kateremu vsekakor pripomoreta originalni jezik Čejenov in pa impresivna vloga angleškega igralca Trevorja Howarda. Vsekakor vredno ogleda tudi za neljubitelje indijancar.

Odlična kriminalka ULICE NASILJA, v kateri blesti James Caan, bo na sporedu sredi meseca. Obračun v podzemlju Chicaga je tema, ki smo je bili vajeni iz časov petdesetih let, ko je ameriški film blestel s prizori iz betonske džungle. Danes se le redkokdo loti tematike gangsterjev znamenitega Chicaga, res pa je tudi, da so časi drugačni tudi v tem velikem mestu srednjega zahoda Združenih držav. Zgodba pripoveduje o gangsterju, ki deluje sam, ko pa se zaradi velike akcije poveže z več drugimi sodelavci, se mora vse skupaj končati z nasiljem. Kruto podzemlje, ki pa ima svoja pravila. Film bo gotovo ugajal ljubiteljem takoiimenovanih psiholoških kriminalk. Opozorim naj še na Johna Belushija, prezgodaj preminulega igralca, ki smo ga v Logatcu že videli v BRATIH BLUES in v SKRIVNOSTNI SOSEDI.

Vrednejša je tudi komedija SEDEČE RACE, v kateri spremljamo burno potovanje skupine mladih, ki se polastijo denarja, da si pač privoščijo dan ali dva »krepke« zabave. Vse skupaj se sprevrže v policijski pregon, ki pa ni tako resen, kakor bi bilo sklepati. Film dobre zabave.

In na koncu, kot sem že obljubil, beseda, dve o risankah. V torek, 6. decembra, bo na sporedu znamenita SNEGULJČICA, celovečerna risanka, ki je nastala že pred vojno, a še danes očara s svojo duhovito animacijo in pravilčno iskrenostjo. Film ni treba posebej priporočati, povem naj le še dejstvo, da je film nepreklicno zadnjič v Jugoslaviji, saj je tako prekle-mansko drag, da si ga v prihodnjih letih naši distributerji gotovo ne bodo mogli več privoščiti. Še sedaj velja kot deset drugih filmov skupaj. Vendar – v Logatcu smo ga v treh letih le predvajali dvakrat, cena pa ne bo nič višja od običajne. Pridite!

Prvič pa nam dedek Mraz pošilja znanega ljubitelja korenja in duhovitega ZAJČKA DOLGOUHECA, ki ga naši najmlajši poznajo iz risank pred TV dnevnikom. Morda bo med programom tudi kakšna nova, gotovo pa bo priključena še kakšna druga risanka. Film bo na sporedu 22. decembra, torej v četrtek, ob 16. uri. Tudi drugo leto bo kaj, obljublja dedek Mraz.

Pa veselo praznujte. Že 1. januarja pa bomo imeli dva filma.

Primož Sark

Logaške novice – glasilo SZDL občine Logatec. Predsednik izdajateljskega sveta Franc Jerina. Ureja uredniški odbor. Glavni in odgovorni urednik Branka Kum. Številka žiro računa 50110-678-87486. Tisk Šolski center tiska in papirja, Ljubljana. Po mnenju sekretariata za informacije SR Slovenije št. 421-1/72 je glasilo oproščeno plačila davka od prometa proizvodov.

priloga ob
30-letnici KLI
logatec

Logaške NOVICE

KLI Logatec – 30 let prehojene poti

Ustanovitev podjetja

Datum 7. 9. 1953. bo v zgodovini KLI-ja vedno podčrtan, kajti tega dne je bilo naše podjetje uradno ustanovljeno.

Leta 1925 je bila tu zgrajena žaga Kunstelj, kjer je bilo zaposlenih le 25 delavcev. V teh časih so surovine v večini primerov izvažali in ker je bila žaga delavci ob železniški progi, so bile to vsekakor velike ugodnosti zaradi nizkih in-ternih prevoznih stroškov.

Poleg te žage je bila še žaga Maček – Hren, ki je imela v svojem sestavu tudi mlin. Na temeljih te žage se je leta 1971 zgradila nova, ki pa jo je požar leta 1976 močno prizadel. Po požaru je bila obnovljena in opremljena s še sodobnejšimi stroji.

Leta 1945 sta bili obe žagi nacionalizirani in združeni v eno podjetje LIP Logatec. Tedaj so poleg proizvodnje rezanega lesa pričeli izdelovati še frize za parkete, elemente za barake in zaboje. Leta 1950 je bil LIP Logatec razpuščen in oba žagarska obrata sta bila priključena k LIP Postojna. Tedaj je nastal občuten zastoj v razvoju podjetja.

V Logatcu je bilo veliko mladih ljudi, ki so iskali zaposlitve, lesne surovine je bilo dovolj, transportna pota ugodna, na domačem in tujem trgu se je povečalo povpraševanje po lesnih izdelkih. Vsi ti dejavniki so dali povod za razmišljanje o nastanku lesne industrije v Logatcu.

V trgovskem podjetju Les Ljubljana (sedanja Lesnina) pod vodstvom direktorja Antona Petkovška so leta 1952 sklenili, da bodo v Logatcu zgradili oz. ustanovili proizvodni obrat lesne galanterije.

Prevzeli so neopremljeno, staro in zapuščeno stavbo bivše Kunstljeve žage, jo začeli popravljati in s sredstvi dobička graditi strojni park in zasilno montažo. Tudi delavci, ki jih je bilo v začetku le 20, nato pa vedno več, so s svojim požrtvovalnim, prostovoljnim delom in odrekanjem prispevali ogromen delež pri izgradnji prvih delovnih prostorov.

Leta 1953 je bil obrat zgrajen in opremljen v takem obsegu, da je bilo zaposlenih že 264 delavcev. Bili so dani vsi pogoji, da se obrat osamosvoji in postane podjetje. Tak predlog je bil predlagan delavskemu svetu podjetja Les Ljubljana in predlog je bil tudi sprejet.

Odlučeno je bilo, da se obrat osamosvoji in se registrira kot podjetje KLI Logatec. Obratni delavski svet lesno industrijskega obrata Logatec je postal prvi delavski svet podjetja KLI, za glavnega direktorja pa je bil imenovan Anton Petkovšek.

1953–1983

Ob osamosvojitvi leta 1953 je podjetje pridobilo gradbene objekte, stroje in opremo v vrednosti 1.642.747 din.

Vsa osnovna sredstva pa niso ustrezala svojemu namenu. Delovni proces se je pričel šele organizirati. Podjetje je imelo velike težave, zato si je vodstvo in celotni kolektiv močno prizadevalo za čimprejšnjo ureditev strojnega parka.

Leta 1954 so se osnovna sredstva zelo povečala. Podjetje je v ta namen dobilo dolgoročno posojilo od OLO, v izgradnjo pa je bil vložen velik del sredstev iz sklada za prosto razpolaganje. Tudi kolektiv se je odpovedal delitvi plač iz dobička.

Tudi leta 1955 je bilo veliko vloženega. Zaključeno je bilo začetno obdobje in podjetje je krenilo na pot utrjevanja proizvodnega procesa, izpolnjevanje in modernizacije strojnega parka in ostale opreme.

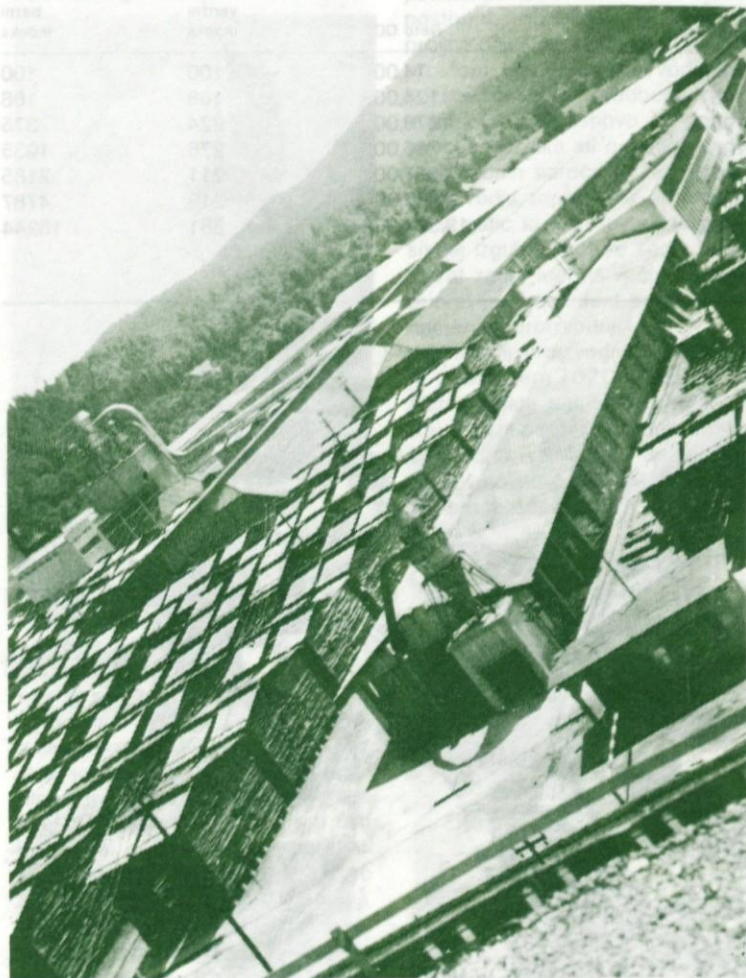
Dne 6. avgusta 1957 je katastrofalni požar močno prizadel podjetje. Polnoma je bil uničen strojni oddelek, prirezovalnica, ročna montaža, mehanična delavnica in kotlovnica. Precej je bila poškodovana tudi lakirnica. Po sklepu delavskega sveta, ki je zasedal še isti dan takoj po požaru, se je pričela obnova pogorelega obrata. Razumljivo je, da se začeta dela tedaj niso mogla odvijati po naloženem programu. Proizvodnja izdelkov se je pre-se-lila in nadaljevala v začasno urejenih prostorih v zasilnih barakah. Tu so de-

lavci več mesecev požrtvovalno delali v neurejenih razmerah (mraz, prah, slab zrak), medtem ko se je na pogorišču starega obrata gradil nov sodobnejši objekt.

Izredna organizacijska sposobnost vodstvenega kadra in pripravljenost delavcev sta omogočila, da je podjetje dosegalo proizvodni plan in zagotovilo prejemanje 100 % plač v celem letu. Konec tega leta je bila že dograjena glavna hala galanterijskega obrata, pričela pa se je graditi že tudi kotlovnica. Približno 60 % stroškov za obnovo je podjetje prejelo od zavarovalnice, ostalo pa s posojilom naloženega sklada in z lastnimi sredstvi.

Gradnja in obnova se je nadaljevala še leta 1958. Leta 1959 sta se podjetju pripojila tudi žagarska obrata Hruševica in Ravnik.

Leta 1960 je bila po programu izvedena obnova mizarskega obrata v tovarni oken. Ta obrat je bil v sodelovanju z zavodom za stanovanjsko izgradnjo sezidan in opremljen z najnovejšimi stroji. Program sicer še ni bil v celoti izveden, ker so manjkali še nekateri stroji in skladišče za finalne izdelke. V glavnem je bila prva faza uresničena s sredstvi podjetja in zavoda, druga faza pa je bila končana kasneje in sicer delno s krediti, delno pa z lastnimi sredstvi.

KLI junija 1964

Leta 1971 je bila izvedena obnova žagarskega obrata, prav tako ponovno leta 1976 zaradi večjega požara.

Leta 1974 je bil zgrajen silos, prirezovalnica in lopa za les v TOZD-u Drobno pahištvo.

Leta 1975 je bila zgrajena kovinska lopa za TOZD Stavbno pahištvo.

Leta 1976 je bilo izgrajeno skladišče oken v TOZD Stavbno pahištvo. Tedaj je bila odkupljena tudi stavba mlina in izvedena obnova lakirnice v TOZD-u Drobno pahištvo. Tedaj je bila odkupljena tudi stavba mlina in izvedena obnova lakirnice v TOZD-u Drobno pahištvo.

Leta 1978 je bila zgrajena lakirnica v TOZD-u Stavbno pahištvo in izvedena obnova prirezovalnice v TOZD-u Drobno pahištvo.

Leta 1980 je bila zgrajena kotlovnica in kondenzacijske sušilnice.

Leta 1981 je bila postavljena kovinska lopa za les.

Leta 1982 je bila izvedena obnova lesene lope za potrebe proizvodnega oddelka TOZD-a ESO in obnovljena kompresorska postaja. Nadalje je bil leta 1982 dokončno izgrajen MELES (mehanizirano lupljenje hlodovine) v TOZD-u Žaga, lopa za les v TOZD-u Drobno pahištvo in sekalec za les v TOZD-u Stavbno pahištvo.

Letu 1982 sledi obnova temperirnice v TOZD-u Drobno pahištvo, ki je zaključena leta 1983.

V vseh teh letih pa se je v okviru nujnosti in možnosti nabavljala nova in zamenjevala stara oprema.

Število delavcev

Število zaposlenih je že več let konstantno. Od ustanovitve podjetja pa do danes se je število delavcev povečalo za štirikrat.

Gibanje zaposlenih v posameznih 5 letnih obdobjih je sledeče:

leto	število zaposlenih	verižni indeks	bazni indeks
1953	264	100	100
1957	546	207	207
1962	932	171	353
1967	976	105	370
1972	997	102	378
1977	1174	118	445
1982	1132	96	429

Nominalni osebni dohodki na zaposlenega so sicer vseskozi naraščali, kar pa ne moremo trditi za realne osebne dohodke, saj je inflacija zlasti v zadnjih letih naraščala hitreje kot osebni dohodki.

Kljub temu so zanimivi podatki o doseženih povprečnih nominalnih osebnih dohodkih na delavca v 5 letnih obdobjih in sicer:

leto	Neto OD	verižni indeks	bazni indeks
1953	74,00	100	100
1957	124,00	168	168
1962	278,00	224	375
1967	766,00	276	1035
1972	1.617,00	211	2185
1977	3.542,00	219	4787
1982	13.501,00	381	18244

Udarniška akcija po požaru 1957 – gradnja proizvodnje hale

Količinska proizvodnja in produktivnost dela:

Zaradi raznovrstnosti proizvodov je količinska proizvodnja izražena v nominalnih urah izdelave. Zaradi primerljivosti so proizvodi preračunani na enoten imenovalec. Žal pa se tak način uporablja šele od leta 1968 in za navedeni ni tovrstnih podatkov.

leto	obseg proizvodnje v urah	število delavcev		na delavca		verižni indeks		bazni indeks
		mes.st.	po vk.ur.	po mes.st.	po vk.ur.	mes.st.	po vk.ur.	
1968	907.880	968	908	938	1000	x 100	100	100
1969	935.111	978	909	956	1029	102	103	103
1970	1.066.027	1004	994	1061	1072	111	104	113
1971	1.071.090	1002	991	1069	1080	101	101	114
1972	1.062.762	997	992	1066	1071	x 100	99	114
1973	1.265.568	1041	1029	1215	1229	114	114	130
1974	1.312.560	1085	1087	1209	1208	100	98	129
1975	1.113.854	1076	1064	1035	1047	86	87	110
1976	1.268.607	1142	1122	1110	1130	107	107	118
1977	1.302.211	1174	1138	1109	1144	100	101	118
1978	1.246.260	1188	1146	1049	1087	x 95	95	112
1979	1.259.205	1159	1103	1086	1141	104	104	116
1980	1.243.150	1133	1079	1097	1152	101	101	117
1981	1.247.841	1140	1085	1095	1150	100	100	117
1982	1.251.369	1132	1071	1105	1168	x 101	102	118

Iz gornje tabele je razvidno, da je leta 1982 dosežena proizvodnja na delavca za 18 % višja od dosežene leta 1968, oz. za 17 % višja, če upoštevamo število delavcev po vkalkuliranih urah.

Finančni rezultati

Delovna organizacija bo v jubilejnim letu dosegla že cca 1900.000.000 din celotnega prihodka. Nesmiselno bi bilo primerjati doseganje rezultatov podjetja ko je bil dosežen celotni prihodek oz. realizacija v višini 1.550.000 din. V posameznih 6-letnih obdobjih je bil porast celotnega prihodka naslednji:

leto	Dosežen celotni prihodek	verižni indeks	obdobje	skupni dosežen celotni prihod.	Struktura
1953	1.550.000	100	53-58	21.360.000	0,3
1957	5.740.000	370	58-63	69.376.000	1,0
1962	19.336.000	337	63-68	182.624.000	2,6
1967	46.850.000	242	68-73	411.895.000	5,9
1972	118.775.000	254	73-78	1520.326.000	21,7
1977	415.775.000	350	78-83	4795.325.000	68,6
1982	1573.395.000	378	skupaj v 30 letih	7.000.906.000	100

Vsi ti podatki so prikazani po nominalnih vrednostih. Eden izmed glavnih vzrokov za tak občuten porast celotnega prihodka je poleg stalnega povečanja količinske proizvodnje, produktivnosti, ekonomičnosti in rentabilnosti nenehno naraščanje inflacije.

Izvoz:

Podjetje se po vrednosti izvoza vedno bolj uveljavlja in se vključuje v mednarodno delitev dela. Vrednost izvoza v eksterni realizaciji predstavlja več kot 40 %.

Izvoz je naraščal iz leta v leto. V prvem letu ustanovitve je bilo izvoženega za 57.117. US\$, v letu 1982 pa za 8.976.000 US\$. Podatki za obdobja so naslednji:

leto	Dosežena vrednost izvoza v USA \$	Verižni indeks	Obdobje	Skupen znesek doseženega izvoza v USA \$	struktura
1953	57.117	100			
1957	419.373	734	53-58	1.470.455	1,5
1962	1.139.426	271	58-63	4.384.243	4,4
1967	1.723.152	151	63-68	7.272.706	7,4
1972	3.979.384	231	68-73	14.092.189	14,3
1977	7.086.970	178	73-78	28.415.005	28,6
1982	8.976.324	127	78-83	43.048.190	43,6
				98.682.788	100

Iz tabele je razvidno, da je KLI v 30 letih obstoja izvozil preko 98 milijonov \$. Pomembno pa je to, da je bilo samo v zadnjih petih letih doseženega 43,6 % celotnega izvoza.

Pomeni, da so vsi napori usmerjeni v to, da izvoz stalno povečujemo in s tem prispevamo svoj delež k izboljšanju zunanjetrgovinske bilance. Pomembno je tudi to, da je ves izvoz dosežen na konvertibilnem področju.

Ekonomičnost poslovanja

Razmerje med celotnim prihodkom in porabljenimi sredstvi. Cilj dobrega gospodarjenja je, da se z čim nižjimi stroški ustvari čim večji dohodek.

Kakšen je bil delež stroškov v celotnem prihodku oz. indeks celotnega prihodka v odnosu do porabljenih sredstev v zadnjih 20 letih na KLI-ju, nam prikazuje naslednja tabela:

Tabela:	PS —/v % CP	CP —/ indeks PS	PS —/v % CP	CP —/indeks PS
1963	54	185	1973	63
1964	55	182	1974	74
1965	58	172	1975	72
1966	56	179	1976	68
1967	57	175	1977	62
1968	56	179	1978	64
1969	56	179	1979	63
1970	57	1980	1980	61
1971	64	156	1981	62
1972	66	152	1982	65

Najslabša situacija je bila v letu 1974 in 1975, ko je bil občutno zmanjšan izvoz naših izdelkov v ZDA kar je povzročilo, da so se zaloge izdelkov kopičile v našem skladišču in zato je nastal tudi velik izpad dohodka

Rentabilnost

Stopnja rentabilnosti kaže razmerje med akumulacijo in poprečno uporabljenimi poslovnimi sredstvi. V naslednji tabeli prikazujemo kakšna je bila stopnja rentabilnosti z zadnjih 20 letih.

1963	6,6	1973	13,1
1964	6,2	1974	11,1
1965	9,0	1975	12,2
1966	12,5	1976	5,6
1967	11,4	1977	6,1
1968	15,2	1978	3,4
1969	17,8	1979	6,4
1970	16,5	1980	13,6
1971	13,6	1981	14,6
1972	10,1	1982	9,8

Vzrok občutne rentabilnosti v nekaterih letih je povečanje celotnega obsega proizvodnje, rasti produktivnosti dela, boljšega izkoriščanja surovin, izboljšanje organizacije dela, izbira ustrežnejšega programa proizvodnje, znižanje zalog materiala, surovine in gotovih izdelkov. Vzrok padcu rentabilnosti v nekaterih letih pa je splošna rast nabavnih cen osnovnega in pomožnega materiala na eni strani in nespremenjenih prodajnih cen naših proizvodov na drugi strani.

... in takšen je bil začetni pogled na TOZD Stavbno pohištvo

Akumulativnost

Zaradi primerljivosti podatkov za večletno obdobje nazaj smo za izračun stopnje akumulativnosti upoštevali znesek dosežene akumulacije v primerjavi z doseženim celotnim prihodkom. Kakšna je bila ta stopnja zadnjih 20 let prikazujemo v naslednji tabeli:

leto	znesek AK/000 din	% AK v CP	leto	znesek AK/000 din	% AK v CP
1963	865	4	1973	15.518	9
1964	950	3	1974	13.100	5
1965	1799	5	1975	19.908	6
1966	3412	8	1976	12.098	3
1967	3800	8	1977	17.577	4
1968	5429	10	1978	12.191	2
1969	6540	9	1979	28.113	5
1970	7027	9	1980	76.589	9
1971	7454	8	1981	119.245	10
1972	7714	6	1982	116.169	7

Vzroki za naraščanje in upadanje stopnje akumulativnosti po posameznih letih so enaki kot so navedeni že v poglavju o rentabilnosti.

Koeficient obračanja obratnih sredstev

Zelo zanimiva je tudi primerjava koeficienta obračanja v vseh letih obstoja. Na uspešnost poslovanja močno vpliva obračanje vložnega kapitala v času enoletne proizvodnje. Čim krajši je ta cikel obračanja, tem boljša je ekonomičnost poslovanja. Primerjalni prikaz nam daje jasno sliko o koeficientu obračanja na osnovi povprečno vložnih obratnih sredstev ter celotnega prihodka. Po posameznih letih je koeficient obračanja sledeč:

leto	koeficient	leto	koeficient	leto	koeficient
1953	1,72	1963	2,50	1973	2,29
1954	1,78	1964	2,70	1974	2,20
1955	1,81	1965	2,80	1975	2,72
1956	2,19	1966	2,38	1976	2,98
1957	1,67	1967	2,11	1977	2,80
1958	1,93	1968	2,26	1978	2,40
1959	2,67	1969	2,25	1979	2,51
1960	2,96	1970	2,53	1980	2,55
1961	3,06	1971	2,51	1981	2,41
1962	2,78	1972	2,62	1982	2,17

Najboljši koeficient je bil dosežen leta 1961, ko je bila izredna konjunktura, najnižji pa leta 1957, ko je podjetje močno prizadel požar.

Zaključek

Z razvojem podjetja se je izpolnjevala in krepila tudi notranja organizacija, z njo v zvezi pa tudi sistem samoupravljanja in aktivnost samoupravnih organov.

Z dobrimi medsebojnimi odnosi in prizadevanjem vseh zaposlenih pa bomo še naprej razvijali in krepili moč naše delovne organizacije.

Tatjana Štirn, oec.

Kaj so nam povedali naši jubilanti

Jubilej delovne organizacije je tesno povezan z delom in življenjem naših ljudi, ki so 30 in več let vztrajali v delovni organizaciji, od skromnih začetkov v letu 1952, pa od uradne ustanovitve septembra 1953.

Nekatere smo ob letošnjem jubileju povprašali o preteklosti, njihovih pogledih na sedanje obdobje in razmišljanje o nadaljnjem razvoju delovne organizacije.

Domine Brenčič

Med delavci, ki so med prvimi postavljali tehnološko zasnovo tedanje delovne organizacije je prav gotovo DOMINE BRENČIČ. Ko smo mu postavili vprašanje, kako se je tedaj načrtovala tehnologija obdelave, nam je odgovoril:

»Ko smo leta 1952 pričeli z delom v zasnovi naše delovne organizacije, ki je vključevala skromno delavnico v tedanjem trgovskem podjetju »Lesnina« Ljubljana, se nam ni bilo potrebno prijaviti ne v strokovni službi, saj te ni bilo, kakor tudi niso bili oblikovani še organi upravljanja. Preprosto povedano, tedanji tehnični vodja, tov. Suhadolnik, mi je dejal, naj naslednji dan, ko sem spraševal za delo, pridem in začnem z delom. Najprej sem delal pri izdelavi ob-

esalnikov za samoveznice. Delal sem vse faze dela po danem vzorcu. Kar so bili stroji, ki so bili postavljeni v starih prostorih nekdanje Kunclejeve žage, brez nekega posebnega tehnološkega razporeda. Tedaj nisimo poznali ne pisarn, ne priprave dela in ne razvojne službe, da bi načrtovali možnosti našega razvoja. Vsak zase si je omislil, kako bo izvršil svojo nalogo. V ta namen si je poskal potreben les in sam določil postopek obdelave. S širjenjem proizvodnje so rasle potrebe po prostoru, kjer je tehnični vodja brez kakšne posebne gradbene dokumentacije dal zasnovo za gradnjo novega prizidka ali oddelka. Veliko pomembnih naročil je tedanji tehnični vodja zapisal kar na škatlico od vžigalic, ki se je seveda tudi marsikdaj izgubila, kot se sedaj nemalokrat zgubi tudi na večjem papirju pripravljen dokument priprave dela namenjen proizvodnji.

V tedanji proizvodnji in vse doslej je v sedanjem TOZD-u Drobno pohištvo delala tudi MATILDA MOLK. Kako se je počutila pri delu in kako se vedno vzdrži pri dosedanjem delu, smo povprašali Matildo Molk, ki nam je odgovorila:

Matilda Molk

»Teško je dejansko vzdržati 30 let neprenehoma v tako velikem obratu kot je Drobno pohištvo. Človek se preprosto izrabí. In ko zdaj toliko govorimo o možnostih predčasne upokojevanja, se mi ne zdi prav, da bi delavcu v primeru predčasne upokojitve odbivali še dodatne procen-te, zlasti v primerih, če je delav-čeva zmožnost zmanjšana in zdrav- niško ugotovljena.«

Ladislava Gostiša

Da bi dali tedanjemu delu in priza- devanju primerno podobo, smo za mnenje vprašali tudi LADISLAVO GOSTIŠA, ki nam je dejala:

»Samo to lahko rečem, da je se- daj za nas delavce mnogo boljše kot v preteklosti. Vendar pa prav starejši delavci pričakujemo, da nam bodo mladi v delu sledili, saj smo mi še sedaj vedno pripravljeni kadarkoli naj bo to, »v petek ali sve- tek,« priti na delo, če je to potreb- no.«

Ivan Verbic

Med delavci, ki so bili prisotni ob ustanovitvi Kombinata lesne indust-rije Logatec, je bil IVAN VERBIC. Njegovi spomini na združevanje in sedanje razmere so nanizani takole:

»Pred združitvijo sem delal kot kurjač na nekdanjem žagarskem obratu LIP Postojna. Tu smo poleg žagarske proizvodnje vključevali še proizvodnjo zabojev in parili les. Tudi tedanje združevanje z obratom Lesnine, ki je predstavljal zasnovo sedanje delovne organizacije, ni po- tekalo povsem gladko. Toda združili smo se in tudi sam po rušenju stare žage delam v kotlovnici.

Naše delo poteka v izmenah. Ima- mo visokotlačni kotel s tlakom 25 atm, zmogljivosti 16 ton pare/h, ki ga v izmenah strežeta dva delavca. Eden skrbi za posluževanje kotla, drugi več ali manj za ustrezno pri- pravo kotelne vode. V zimskem času s kotlom oskrbujejo vso teh- nološko paro in skrbimo za ogreva- nje. V letnem času pa skrbimo pred- vsem tehnološko paro za sušenje, temperiranje in stalno ogrevanje v lakirnici. Prav v letnem času zmog- livosti kotla po mojem mišljenju niso izkoriščene. Leta 1979 smo zgradili novo kotlovnico in v njej je možnost za vgraditev se enega kot- la najmanj enake moči. V sedanji si- tuaciji tudi ni izgledov za gradnjo novega kotla in tudi ne poznani na- črtov za bodoče. Pred izgradnjo nove kotlovnice smo dolga leta de- lali z manjšimi lokomobilnimi kotli, kjer smo poleg tega zagotavljali tudi del električne energije s starim ge- neratorjem moči 320 kW in 200 kW in s tem zagotavljali 4.000 kW ur energije na dan, seveda če je bil kotel polno obremenjen. Se danes se mi zdi neumestno, da nimamo več generatorja, posebno v današ- njem času, ko je kakršnakoli oblika energije še kako dragocena«.

Francka Cigale

Med skromnimi delavci, ki niso ni- koli težili, da bi si priborili boljše mesto, ampak so vedno in povsod s svojo delovnostjo in skromnostjo pripomogli k rezultatom dela, je tudi FRANCKA CIGALE. Ko smo ji po- stavili vprašanje, kako se počuti po tolikih letih dela, nam je odgovorila:

»Kljub temu, da v obratu Drobne- ga pohištva delam od vsega začeta- ka, se kar dobro počutim, tako pri delu, kakor tudi med svojimi sode- lavci. Res pa je, da človeku počasi pešajo moči in sama občutim, da ni- mam več tiste moči in spretnosti, kot v mladih letih. Posebnih želja res nimam, želim le, da bi delovna orga- nizacija gospodarila tako kot doslej, če že ne boljše in da bi v svoji te- meljni organizaciji dočkala tudi svojo upokojitve«.

Stanko Maček

Edini med žagarji v TOZDu Žaga, ki se lahko pohvali s 30-letnim de- lom je STANKO MAČEK. Prav zato je Stanku pripadla čast, da je izročil v pogon novo strojno linijo lupljenja leta 1982. Kako se je pri tem počutil in kako je zadovoljen s svojim de- lom, nam je pripovedoval:

»Naša družina je bila zelo revna. Trda je bila pot do prvega kosa kru- ha, ki sem ga sam zaslužil. Čeprav je bilo moje delo vseskozi težavno, pa se nisem nikoli pritoževal. Ob otvo- ritvi mehaniziranega lupljenja sem bil resnično vesel, ko sem lahko prerezal trak. Objubljena mi je slika, ko ravno prerežujem vrvice pred za- gonom stroja za mehanizirano lup- ljenje. Sliko bom obesil na vidno mesto, da jo bom lahko pokazal svojim otrokom in vsakomur, da ima tudi preprost delavec možnost so- delovati pri tako pomembnem do- godku. Moram reči, da sem s svojim delom zadovoljen in da se s svojimi sodelavci zelo dobro razumem«.

Rudi Ciglarič

Med jubilarci, ki imajo več let v delovni organizaciji kot pa je njena jubilejna letnica, je RUDI CIGLARIČ. Kako je do tega prišlo in kaj misli o proizvodnji plastificiranih izdelkov, kjer dela že dolga leta od njenega obstoja, nam je povedal:

»Leta 1949 sem se zaposlil na te- danjem obratu Hrušica, ki je bil last Kmetijske zadruga Logatec. Obrat

Hrušica se je pozneje osamosvojil in sem bil prvi predsednik uprave- ga odbora. Direktorja je tedaj še po- stavljaj okrajni ljudski odbor Ljublj- na. Proizvodnja žaganega lesa je potekala pod vodstvom direktorja Maneta Kneževiča, vse dokler ni pri- šlo do združitve s Kombinatom les- ne industrije Logatec, in to v letu 1959. Obrat Hrušica je pozneje iz- deloval razne izdelke, predvsem to- petniške, vse do vzmetnic, kjer pa nismo znali poiskati vseh tržnih in razvojnih možnosti nadaljnjega raz- voja tega izdelka. V letu 1964 se je pričela proizvodnja plastificiranih rolet. Program proizvodnje se je leta 1972 le toliko spremenil, da smo les izpustili iz obdelave in pričeli s pro- izvodnjo votlin rolet. Plastike pozne- je nismo več razvijali, kar nam ni morda v tedanji situaciji lanko pred- stavljal povečanje dohodka. Seda- nja situacija je seveda težja in nego- tova, vendar še vedno mislim, da z večjo prilagodljivostjo tržiscu lahko računamo na uspeh«.

Ivan Nagode

Današnje proizvodnje si ni več mogoče zamisliti brez umetnega sušenja lesa. Kako poteka delo pri sušenju smo povprašali IVANA NA- GODETA, tudi jublanta 30-letnika, ki nam je na naša vprašanja odgo- voril:

»Običajno dobimo v sušenje zrač- no suh les. Marsikdaj pa se seveda zgodi, da je potrebno sušiti tudi svež les, saj z umetnim sušenjem v osno- vi skrajšujemo čas sušenja. V tako veliki delovni organizaciji kot je naša, resnično ne gre brez umetne- ga sušenja. Postopki sušenja se se- veda še vedno izboljšujejo; izboljšu- jejo se tudi sušilne komore in način sušenja, vendar doslej še vedno la- ko rečemo, da je sušenje odvisno od sušilničarja, njegove vestnosti in stalne kontrole. V dosedanem po- stopku sušimo posamezno komoro bukavih desk od 150 do 200 ur, medtem ko je čas sušenja jelovine krajši in znaša od 100 do 150 ur. Kako pomembno je stalno spreml- janje sušenja, kaj lahko ugotovimo ob raznih napakah, saj se lahko kaj hitro pojavijo poke, zaskoritve, da ne govorimo o napetostih v lesu, kjer vse do nedavnega nismo imeli

možnosti za umirjenje lesa. Se je v zadnjem času je v Drobnem pobišt-
vu urejena »temperirnica« za umir-
janje lesa.

Pavla Čuk

Med delavci, ki v letošnjem letu že odhajajo v pokoj, je tudi jubilantka PAVLA ČUK. Lepo število let je pre-
bila pri obračunu osebnega dohod-
ka. Ob vprašanju, kako prijetno je
bilo njeno delo, me je kar začudeno
pogledala, preden je odgovorila:

»Marsikdo misli, da obračun
osebnega dohodka ne zahteva ce-
lega človeka. Čeprav delam že 30
let v DO in 14 let pri obračunu OD,
pa se ne morem pohvaliti, da se
naše delo ceni. Kljub temu bi le de-
jala nekaj besed o našem delu. Že
prostorska razporeditev je takšna,
da v resnici želim svojim sedanjim
sodelavcem in naslednikom, da bi
bili že v novih prostorih energetsko
strojnih obratov. Tu se sedaj dobe-
sedno »kuhamo«. Tu pa se »zakuha«
še marsikaj drugega, saj je ob vsa-
kem nizkem osebnem dohodku zanj
kriva obračunavalka, pa čeprav
temu ni tako. Sam obračun zahteva
vestnost in natančnost, pa še pozor-
nost do delavca, ki mu obračuna-
vam osebni dohodek po dani meto-
di. Mislim, da bi morali le v večji meri
pomisliti, da je tudi obračunski dela-
vec človek in ne stroj.«

Med delavci, ki se v DO lotijo vse-
ga, kar je le potrebno izdelati; bodisi
za sejme, notranjo opremo ali kate-
rekolli področje lesne obdelave, je
tudi jubilant VIKTOR ŠINKOVEC.

Viktor Šinkovec

Na vprašanje, pri katerem delu se
je najbolje počutil v svojem pestrem
delu, nam je nekoliko širše, kot smo
pričakovali, odgovoril:

»Dokler sem bil zdrav, mi je odgo-
varjalo vsako delo in sem ga tudi z
veseljem opravil. Ko pa človek ni
več zdrav, pa je seveda mnogo težje
priti do dela, da bi človeku ustreza-
lo. Vendar pa se spominjam časov,
ko so bili pogoji dela neprimerno
slabši. Pozimi in poleti smo se na
delo vozili s kolesi, če pa to ni bilo
mogoče, pa smo hodili tudi peš. Raz-
dalja iz Rovt je bila dovolj dolga,
da si si »utrdil« noge. Danes, ko so
možnosti neprimerno boljše pa
marsikdo ni zadovoljen s prevozi in
želi, da bi mu avtobus ustavil tik
pred hišo. Poleg rednega dela smo
vsaj v začetku delali tudi po 120
udarniških ur in nismo poznali ne
prostih sobot in ne 8-urnega delov-
nika. Ko je v letu 1957 pogorel se-
danji TOZD DP, sem bil 4 mesece
tako rekoč neprekinjeno v tovarni.
Le štirje, med njimi Franc Stražar,
Slavko Novak in Leopold Rozman,
smo v glavnem vzdržali do konca.
Po rednem delu smo popoldne na-
prij opravili ročna dela pri izdelavi
oken in vrat za novo zgradbo, pono-
či, ko so stroji stali pa smo vršili še
strojno obdelavo. Spominjam se
tudi nekdanjih malic, ko smo od
doma nosili kar preprosto malico:
kos kruha in mrzlo kavo, katero smo
nato pozimi grela na pločevinastih
pečeh na žagovino. Kaj še lahko re-
čem k temu? Časi se resnično spre-
minjajo, kar vam govori e podatek,
da sem v tem času menjal že šest
direktorjev. Upam, da bom pri seda-
njem sedmem direktorju dočakal
upokojeve.«

Marija Kos

Pri širjenju osnovne dejavnosti
proizvodnje smo v letu 1960, 1961,
pričeli s proizvodnjo oken. Med prvi-
mi, ki so se vključili v proizvodnjo
oken, je bila tudi MARIJA KOS.
Kako je takrat doživljala delo v no-
vem obratu, nam je odgovorila:

»Ko smo bile razporejene v
Stavbno pobištvo, smo se v začetku
kar slabo počutile, saj nismo obvla-
dale del, ne pri vpenjanju letvic in ne
pri steklenjenju. Spominjam se, da
sem v začetku komaj zasteklila se-
dem balkonskih vrat, medtem ko jih

danes vsaka zastekli šestkrat več.
Resnično je bil tedaj postopek stek-
lenja drugačen, vse smo delali roč-
no, od mešanja kita s firnežem. Spo-
minjam se še, da je pri mešanju kita
s firnežem moja pokojna sodelavka,
Mihaela Arhar, v kitu zgubila svoj pr-
stan. Vse delo je bilo tudi ročno,
medtem ko imamo danes večinoma
pnevmatsko orodje in boljše pripo-
močke za delo.«

Tatjana Štirn

Ko pomislimo na delo in uspehe,
pa današnje velikosti in prodornosti
na tržišču, se spomnimo tudi našega
preteklega in sedanjega načrtova-
nja. O pomembnosti planiranja smo
se pogovarjali s tov. TATJANO
ŠTIRN, vodjo planske analitskega
oddelka, ki nam je predstavila po-
membnost planiranja in delo plan-
sko analitskega oddelka.

»Predvsem moram reči to, da se
od leta 1976 naprej daje vse večji
poudarek planiranju. Sprejet je bil
namreč nov zvezni zakon o temeljnih
sistema družbenega planiranja, na
podlagi katerega imajo delavci
TOZDA večje pravice in dolžnosti,
da si postavijo kvalitetno-realne
plane.

Če sedANJI način planiranja pri-
merjamo s planiranjem v letu 1953,
je to seveda velika razlika kot so ve-
like razlike v življenju takrat in da-
nes. Takrat je bil količinski in finančni
plan za tekoče leto sprejet in pri-
ložen k zaključnemu računu za pre-
teklo leto. Predlog takega plana (na
štirih straneh) je sestavil šef gospo-
darskega finančnega sektorja v sode-
lovanju z obratovodjo.

Leta 1968 pa smo pričeli razmiš-
ljati o kvalitetnejšem planiranju,
zato je bil ustanovljen plansko ana-
litski oddelek, v katerem strokovno
pripravljamo osnutke srednjeročnih
planov in letnih gospodarskih načr-
tov, ki so izvedbi akti srednjeročne-
ga plana. Poleg tega dela sestavlja-
mo še analize o doseganju plana in
opozarjamo na vzroke, zaradi kate-
rih je prišlo do odstopanj. Trdim, da
kvalitetno postavljen plan lahko
močno vpliva na doseganje dobrih
rezultatov, seveda s pogojem, da si
v planu postavimo take cilje, da jih z
maksimalnim prizadevanjem prav
vseh delavcev ob normalnih pogojih
lahko dosežemo. Če pa si že v planu
ne postavimo takih ciljev, s katerimi

se obvezujemo, da bomo boljše
gospodarili kot smo v preteklem
obdobju, pomeni, da se že zavestno
odločamo za nazadovanje.

V KLI-ju takih primerov ni bilo, saj
smo svoje planske obveznosti in ci-
lje do sedaj redno izpolnjevali.
Omeniti pa moram tudi določene
težave pri planiranju. Postopek
sprejemanja srednjeročnega plana
je kar precej zapleten. Potrebna je
namreč cela vrsta aktivnosti in do-
kumentov, preden se tak akt do-
končno sprejme in vskladi z vsemi
nosilci planiranja. Vse preveč se an-
gažiramo okoli teh aktivnosti in po-
stopkov, premalo pa o vsebini oz.
ciljih, ki jih sprejemamo s planom.
No, kot vem, se pripravlja spremem-
ba zakona o temeljnih sistema dru-
žbenega plana, s katerim bodo mor-
da ti postopki pripravljanja in spre-
jemanja plana poenostavljeni. Na
koncu bi rada povedala še to, da je
delo v našem oddelku zelo zanimi-
vo, saj ti nudi možnost širokega
vpogleda v celotno poslovanje
TOZD in DO.

Ko sestavljamo strokovne podla-
ge za pripravo osnutkov gospodar-
skega načrta, moramo vedeti za vse
osnovne elemente kot so npr.: pro-
izvodne možnosti (kapacitete stro-
jev, število delavcev, itd.), prodajne
in nabavne možnosti, politiko cen,
delitve dohodka čistega dohodka in
osebni dohodkov. Skratka, sestavi-
ti je treba plansko bilanco uspeha,
ugotoviti akumulacijo, poslovni
sklad in ostanek sredstev, ki jih la-
hko namenimo za nove naložbe.«

Štirideset jubilarov je na osnovi
novega pravilnika o predlaganju od-
likovanj in nagrad v DO KLI Logatec
vključenih v spisek jubilarov, ki
bodo za svoje 30-letno delo prejeli
jubilejni zlati znak delovne organiza-
cije. Njim bodo vsako leto sledili
novi in novi delavci, ki so in bodo s
svojim delom doslej in v bodoče ob-
likovali življenje in delo v tej naši na-
jvečji delovni organizaciji. Vseh
mnenj jubilarov ni bilo mogoče
vključiti v ta sestavek, vendar je
delo vsakega pomemben prispevek,
ki se odraža v delovnem uspehu ce-
lotne delovne organizacije. Njihove
besede so preproste in včasih ne-
dorečene, vendar pomenijo spomi-
ne in delo cele generacije, ki je 30
let soustvarjala in prispevala svoj
delež k razvoju KLI-ja.

Naj vsem jubilarom ob tej prilo-
žnosti zaželimo še mnogo delovnih
uspehov in ne na koncu tudi zdravja
in osebnega zadovoljstva, da bi še
naprej z enako zagnanostjo ostali in
delali v kolektivu.

Albin Čuk

Naši razvojni načrti

Dnevno spreminjanje pogojev gospodarjenja v globoki gospodarski krizi Jugoslavije je zelo slaba podlaga za kakršnokoli načrtovanje razvoja za obdobje do leta 1990 ali več. Hitrost razvoja delovne organizacije je odvisna od sedanjih gospodarskih zmogljivosti in usmeritev celotne družbene skupnosti.

Visoke zahtevnosti v tujini prav gotovo ne bomo zlahka poravnali do leta 1990 in bo verjetno naša strateška usmeritev našega razvoja ekonomsko smiselno proizvodnjo za izvoz. Relativno počasnejše razvijanje skupne in splošne porabe naj bi, ob smotrni izrabi proizvodnih sil od surovin, materialov, delovnih naprav in boljše izraba delovnega časa, večali akumulacijsko sposobnost gospodarstva. Možnosti razvoja z uporabo sodobnih dosežkov znanosti doma in še hitrejšega razvoja znanosti v svetu, nam kažejo v določenih obdobjih tudi možnosti razvoja naše delovne organizacije.

Znanje strokovnjakov, izkušnje delavcev, materialna in denarna sredstva morajo biti usmerjena v razvoj proizvodnje za IZVOZ.

IN NAŠ PROGRAM?

Predvsem mora biti to izvoz lesnih izdelkov. Nekateri naši dolgoročni programi razvoja ne vključujejo med nosilce razvoja lesno industrijo, čeprav je v tem trenutku ena od glavnih izvoznih panog in edina sposobna iz domačih surovin ustvarjati največji neto devizni priliv. Torej naš razvoj nadalje ostaja izvoz pohištva tako masivnega iz trdega kot iz mehkega lesa. Drobnopohištvo se še usmerja v zahtevnejše programe tako imenovane kolonialnega pohištva, kjer bo potrebno prestopiti iz nižjega razreda v srednji vrednostni razred s tem, da izpopolnimo kvaliteto obdelave in skupno z drugimi proizvajalci izvoznega pohištva izdelamo oblikovno ustrezen in za tržišče privlačen lasten program po zahtevah kupcev. Poleg tega železnega programa pa moramo razviti lažji program krivljenega pohištva – stolov tonett, ki naj postane dopolnilni program sedanje proizvodnje. Razvoj na višjo stopnjo kvalitete – stran od povprečne sivine – je edina garancija našega hitrejšega razvoja in večjih uspehov.

Program razvoja stavbnega pohištva, ki niha med serijsko proizvodnjo in proizvodnjo po zahtevah kupca, mora izhajati iz dosedanjih izkušenj in mora nuditi kupcu proizvod po njegovih željah, obenem pa slediti razvojni tehnologiji gradbeništva doma in v svetu. Proizvodnja za izvoz je nujnost obstoja stavbnega pohištva in garancija nadaljnega razvoja.

Tretji proizvodni program je proizvodnja lesno obdelovalnih strojev na osnovi domačega znanja in izkušenj. Ta mora biti usmerjeno v visoko kakovostno proizvodnjo, ki bo vključevala najsodobnejše dosežke elektrotehnike. Izdelava strojev je naša nova proizvodnja, ki smo ji omogočili razvoj v novi tovarni. Perspektiva tega proizvodnega programa je neslutena, seveda, če bomo znali izkoristiti vse naše delovne in strokovne potencialne, če bomo sposobni premagati lagodnost neznanja. Uspeli bomo lahko, če se bomo znanstveno in tehnološko povezali tudi z zunanji ustanovami.

Delo v stari politerni

Torej proizvodnja lesno-obdelovalnih naprav je lahko tista panog, ki v perspektivi pomeni hitrejšo premagovanje tehnološke zaostalosti.

Nenazadnje je je predelovanje listavcev in iglavcev tista naša temeljna proizvodnja, iz katere je zrastle cela proizvodnja KLI-ja. Žal so zaradi pomanjkanja hlodovine manjše možnosti večanja zmogljivosti, vsekakor pa ima žagata velike možnosti, da skupaj z gozdarstvom in gradbeništvom poveča število zaposlenih in ne polproizvodov, ampak tudi finalnih gradbenih izdelkov, torej razvoj proizvodnje tramov do proizvodnje ostrejših po naročilu. Vse te zahteve razvoja v naši bližnji bodočnosti pa zahtevajo hitrejši razvoj energije.

Ti osnovni kazalci razvoja zahtevajo od nas ustrezno kadrovske politiko, usmerjanje mladih v poklice, ki jih potrebujemo in istočasno izpopolnjevanje znanja vseh nas, ki že delamo v delovni organizaciji.

Če bomo uspeli doseči zastavljene razvojne cilje, se nam ni treba bati za ustrezen razvoj in napredek osebnega in družbenega standarda.

F. Godina

Srečanje kolektiva ob 20-letnici v Kališah

Delo računskega centra

Februarja 1981 je bil nameščen v DO KLI elektronski računalnik delta 800/80. To je sodoben računalnik s 512 KB centralnega spomina, dvema 80 MB in eno 300 MB diskovno enoto, dvema tračnima enotama in 600 vrstičnim printerjem. Za zajemanje podatkov in programiranje služi osem interaktivnih video terminalov. Programski jezik je cobol, sistem za upravljanje z bazo podatkov pa total.

Obdelava podatkov je zastavljena tako, da je možen enostaven in neposreden dialog med uporabniki in računalnikom preko video terminalov. Baza podatkov se neposredno ažurira z vnešenimi podatki, nadaljnja uporaba podatkov pa je odvisna od potreb uporabnikov. Pri takšni obdelavi podatkov preide računalnik kot »orodje« v roke uporabnika. To omogoča terminalski sistem dela, s pomočjo katerega se prenese upravljanje s programi in odgovornost za vsebino podatkov iz računskega centra k uporabnikom. Ker uporabniki najbolje poznajo vsebino podatkov in tudi sami odgovarjajo za pravilno vnašanje odpadov precejšnje število napak.

Osvojeni in izdelani so bili programski paketi obdelav osebnih dohodkov, materialnega in blagovnega poslovanja, planiranja in spremljanja proizvodnje, osnovnih sredstev in fakturiranja komunalnih storitev. V letu 1984 pa imamo namen uvesti obdelavo prodaje, saldakontov in glavne knjige.

Da bi bil računalniški sistem čim bolj izkoriščen, izvajamo usluge tudi zunanjim uporabnikom (Gradnik in sam. stan. skupnost Logatec), pripravljeni pa smo jim nuditi tudi ostalim zainteresiranim organizacijam, saj bi bilo nesmotrno in predrago, da bi sami kupovali računalnik, ki nikoli ne bi bil popolnoma izkoriščen in kadrovali ustrezne strokovnjake, ki pa jih v Logatcu primanjkuje.

D. Bizjak

Socialna politika v naši tovarni

Socialni razvoj predstavlja proces kvantitativne rasti in kvalitativnih sprememb, ki se dogajajo v sferi življenjskih in delovnih pogojev ljudi in družbenega položaja človeka. (B. Šefer). Socialni razvoj je rezultat spontanega delovanja družbenih zakonitosti ter odgovarjajoče zavestne aktivnosti družbe – socialne politike, ki z instrumenti usmerja in korigira to spontano delovanje, obenem pa je njeno delovanje odvisno od poznavanja teh zakonitosti.

Torej SOCIALNA POLITIKA predstavlja zavestno, organizirano, institucionalizirano družbeno dejavnost, ki predstavlja del celovite razvojne politike v družbi. Dolgoročna NALOGA socialne politike leži v njeni vsebini; prispeva k uveljavitvi človeka, proizvajalca kot temeljnega NOSILCA celotnega družbenega in političnega sistema, s tem pa tudi napredka družbe na samopopravnih temeljih. Zaradi tega so njene FUNKCIJE obsežne, zajemajo celovitost življenjskih, delovnih in družbenih razmer, v katerih se dogaja proces razvoja.

Če poskusimo opredeliti socialno funkcijo DO, moramo izhajati iz ustavnih pravnih opredelitev skupnih potreb (urejanje življenjskih razmer in delovnih pogojev).

Ko Marx govori o strukturi človekovih potreb, poudarja pomen eksistenčnih človeških potreb za reprodukcijo človeškega življenja: »ljudje morajo predvsem jesti, piti, stanovati, oblačiti se, predno se bodo mogli ukvarjati s politiko, znanostjo, umetnostjo...«

Marxovo pojmovanje potreb omogoča določeno splošno klasifikacijo na eksistenčne in višje potrebe, med nje spadajo posebej tako imenovane socialne potrebe.

Socialnih potreb ni mogoče enačiti z družbenimi potrebami. Socialna potreba je socializirana individualna potreba. »Družbena potreba« je pojem, ki ima višje obeležje in je njegova osnova v povečanju proizvodnje, pravičnejši delitvi in s tem bolj humanih družbenih odnosih. Socialne potrebe se zado-

Rezanje bukovine na stari žagi

voljujejo s skupno proizvedenimi dobrinami in storitvami. Gre torej za potrebe, ki jih je mogoče zadovoljiti le na podlagi povezovanja ljudi – delavcev, zaradi česar so v družbeni praksi poimenovane kot skupne potrebe (neustrezni ekonomistični termin »skupna poraba«). Za skupne potrebe je značilno, da so vedno večje od dejanskih možnosti njihovega pokritja. Zato je nujna selekcija teh potreb; kaj in koliko je smotno v DO, kaj in koliko v okolju. V zaostrenih gospodarskih razmerah se obseg sredstev za socialno varnost in skupne potrebe delavcev še zmanjšuje.

Kljub temu in pri naporih za večjo produktivnost in uspešnost gospodarjenja nismo pozabili, da je končni cilj in misel razvoja socialistične družbe ČLOVEK.

Razprostrtnost nalog, ki izhajajo iz socialne politike, nudi torej široko področje udejstvovanja in mnogo manj možnosti. Vsakdo lahko razmišlja, kaj smo doslej naredili za človeka, vsekakor je delček teh prizadevanj viden in vsaj deloma nakazuje naša skupna prizadevanja. Ko delamo seštevke letošnjega vidnega dela, izgledajo naša načrtovana in možna prizadevanja, ki jih bomo uresničili, naslednja:

- organizirali smo športne igre SOZD;
- organizirali bomo srečanje kolektiva in upokojujencev;
- naši krvodajalci so darovali kri.

Tudi letos bomo dodelili 4 nova stanovanja našim delavcem, 36 delavcem je dodeljeno posojilo za individualno stanovanjsko izgradnjo.

Delavcem, ki so že starejši in bolni, bomo omogočili okrevanje v zdraviliščih, kajti ljudem, ki jih sedaj imenujemo starejši, moramo biti hvaležni za napore in njihova vlaganja v družbeni razvoj.

Nismo pozabili tudi na naše upokojujence, za katere smo pripravili pogostitev in tudi izlet v Dolenjske Toplice.

Ker je leto 1983 jubilejno leto – 30-letnica obstoja delovne organizacije, smo upokojujencem omogočili tudi brezplačno tedensko letovanje na morju v naših camp prikolicah.

Nekaj sredstev smo namenili humanitarnim društvom: Odboru RK Logatec, Društvu paraplegikov Ljubljana, Društvu za slušno prizadeto mladino.

V okviru možnosti skrbimo tudi za rekreacijo naših delavcev: pribl. 170 družin naših delavcev bo po teden dni med počitnicami prebivalo na morju. Za 16 družin v sezoni imamo zagotovljeno tudi rekreacijo v zdravilišču Čatež.

Letos so se potrebe po letovanju zelo povečale, kar kaže, da bomo počitniške dejavnosti še morali širiti.

Upoštevač socialno funkcijo delovne organizacije kot celoto ukrepov in odnosov, ki jih uresničujemo delovni ljudje z namenom, da ohranijo in izboljšajo delovne in življenjske razmere, smo se odločili tudi za zgraditev objekta prehrane in obratne ambulante.

Poleg uresničevanja letnih akcij, ki jih navajamo, smo se seveda že kar sprijaznili z raznimi ugodnostmi, ki se nam zde nekaj povsem običajnega, in se spomnimo nanje le, ko v organiziranosti kaj zaškriplje, pa naj bo to pri avtobusnih prevozi ali otroškem varstvu, ki ga urejamo v širšem družbenem prostoru, ali drobnih ugodnostih enozmenskega dela, zamenjav, dopustov itd.

Uresničevanje socialne politike torej ni vezano na hotenja posameznika, čeprav iz njega izhaja, ampak je rezultat naših skupnosti sprejetih hotenj in možnosti.

Če resnično izhajamo iz načel socialne politike, potem moramo vedeti tudi, kaj želimo in kaj zmoremo.

Če bomo ob teh kratkih razmišljanjih tudi sami ocenili naše možnosti in aktivno sodelovali pri načrtovanju, potem lahko pričakujemo resnično uresničitev ciljev socialne politike.

Zlata GRNČA

Delovanje mladinske organizacije

Ob upoštevanju samoupravne organiziranosti delovne organizacije nas je več kot 300 mladih organiziranih v treh osnovnih organizacijah ZSMS; OO SMS v TOZD-u Žaga in Drobnopohištvo, TOZD Stavbno pohištvo ima svojo osnovno organizacijo, v TOZD-u ESO in DSSS pa smo združeni. Naša statusna opredelitev pa nam daje delegatsko organiziranost, ki nam omogoča povezovanje in sodelovanje tako z občinsko konferenco kot z mladino v SOZD-u Slovenijales – Proizvodnja in trgovina, katerega članica je tudi DO KLI Logatec.

Število mladih še zdaleč ne pomeni, da imamo tudi toliko aktivnih – teh ni več kot dvajset. Predstavitev aktivnosti torej ni pestra, pa je vseeno omembe vredna. Že vrsto let sodelujemo v različnih panogah na športnih srečanjih mladih SOZD-a Slovenijales – letos smo od sodelujočih enajstih ekip delili prvo mesto. Posebnost letošnjega športnega srečanja SOZD-a je bila v tem, da smo se mladi pomerili tudi v takih spretnostih kot so: zabijanje žebeljev, žaganje hloda in orientacijski pohod. Ekipa malega nogometa pa se lahko pohvali z vrsto odličnih uvrstitev na občinskih tekmovanjih.

Zato nam tudi ob delitvi skromnih finančnih sredstev ni žal namenskega dinarja za treninge.

Redno nudimo pomoč pri pripravi in izvedbi raznih prireditev delovne organizacije (počastitev jubilarcev, izlet upokojujencev in druge priložnostne prireditve). Za 8. marec obiščemo upokojujence in bolnice, posebno voščilo pa izrečemo tudi našim delavkam.

Spoprijeli smo se tudi z obveščanjem. Organizirano sodelujemo tudi v tekmovalnem sistemu – najbolj aktivna OO ZSMS v SOZD-u. Aktivnost posamezne organizacije se ocenjuje tako na vseh možnih delujočih področjih. Od 22 sodelujočih osnovnih organizacij smo leta 1982 dosegli prvo mesto, kar pomeni, da smo bili najbolj aktivni v okviru SOZD-a. Pri oceni za prvo polletje 1983 še vedno vodimo!

Letos nam je ponovno uspel izlet po Gorenjski, saj je bil največji avtobus skorajda pretesen.

Redno sodelujemo v okviru občinske konference na mladinskih delovnih akcijah, kjer naši mladinci brez izjeme častno zastopajo ugled delovne organizacije.

Prav tako hočemo tudi gasilstvo približati mladim!

Vse premalo smo včasih življenjski in neposredni, tako, da ne opazimo in ne rešujemo dejanskih težav mladega delavca, pa vendar – tukaj smo in takšni smo.

Gabrijela Orban

Športne igre mladih v Sevnici

II. letne športne igre delavcev SOZD-a Slovenijales

V okviru praznovanj 30-letnice delovne organizacije KLI Logatec, smo v ta praznovanja vključili tudi organizacijo 2. letnih iger delavcev SOZD-a Slovenijales.

Igre, ki so bile 25. 6. 1983 v Logatcu, se je udeležilo 21 delovnih organizacij združenih v SOZD-u Slovenijales s 598 delavci-športniki.

Na programu tekmovanj je bilo 7 panog in sicer: mali nogomet (moški), odbojka, kegljanje, namizni tenis, streljanje, šah (moški in ženske) ter igre spretnosti (mešana ekipa).

Rezultati, ki so bili doseženi so:

Mali nogomet

1. mesto LIK Kočevje
 2. mesto Slovenijales – trgovina Ljubljana
 3. mesto Savinja Celje
- Sodelovalo je 17 ekip

Odbojka – moški

1. mesto Tovarna meril Slovenj Gradec
 2. mesto Brest Cerknica
 3. mesto Savinja Celje
- Sodelovalo je 5 ekip

Ženske:

1. mesto Brest Cerknica
 2. mesto Slovenijales – trgovina Ljubljana
 3. mesto Savinja Celje
- Sodelovalo je 5 ekip

Keglanje – moški:

1. mesto Savinja Celje
 2. mesto Brest Cerknica
 3. mesto LIK Kočevje
- Sodelovalo je 16 ekip

Ženske:

1. mesto Slovenijales – trgovina Ljubljana
 2. mesto Oprema Izola
 3. mesto KLI Logatec
- Sodelovalo je 12 ekip

Streljanje – moški:

1. mesto Brest Cerknica
 2. mesto Savinja Celje
 3. mesto Tovarna meril Slovenj Gradec
- Sodelovalo je 10 ekip

Ženske:

1. mesto Brest Cerknica
 2. mesto Tovarna meril Slovenj Gradec
 3. mesto Savinja Celje
- Sodelovalo je 7 ekip

Namizni tenis – moški:

1. mesto Slovenijales – trgovina Ljubljana
 2. mesto KLI Logatec
 3. mesto Mizar Volčja Draga
- Sodelovalo je 10 ekip

Namizni tenis – ženske:

1. mesto KLI Logatec
 2. mesto Slovenijales – trgovina Ljubljana
 3. mesto Brest Cerknica
- Sodelovalo je 6 ekip

Šah – moški:

1. mesto Tovarna meril Slovenj Gradec
 2. mesto KLI Logatec
 3. mesto Lignošper Bosanski Novi
- Sodelovalo je 7 ekip

Ženske:

1. mesto Brest Cerknica
 2. mesto KLI Logatec
 3. mesto Slovenijales – trgovina Ljubljana
- Sodelovale so 4 ekipe.

Igre spretnosti:

1. mesto Savinja Celje
2. mesto KLI Logatec
3. mesto Brest Cerknica

Skupna uvrstitev:

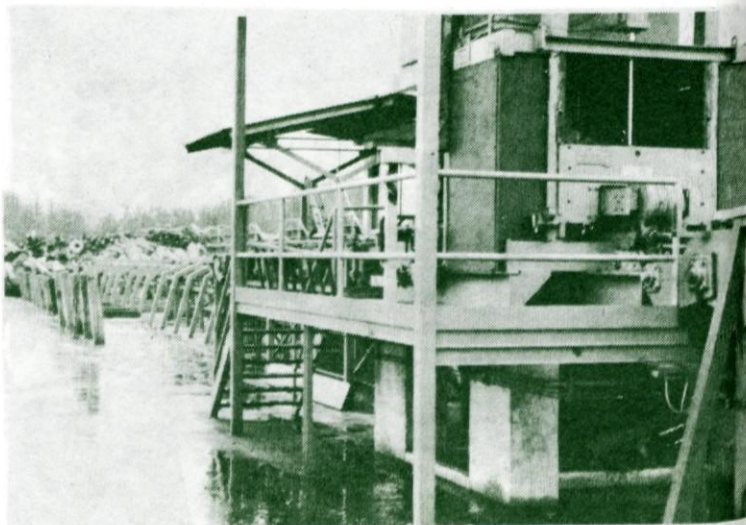
1. mesto Brest Cerknica
2. mesto Slovenijales – trgovina Ljubljana
3. mesto Savinja Celje & mesto KLI Logatec
5. mesto Tovarna meril Slovenj Gradec

Prehodni pokal SOZD-a so že drugič zapored osvojili športniki Bresta iz Cerknice.

Na sestanku športne komisije SOZD-a je bil sprejet predlog delovne organizacije Oprema Izola, da oni organizirajo 3. letne igre SOZD-a 1984 v Izoli.

Vsem, ki so kakorkoli pripomogli k uspešni izvedbi 2. letnih iger, se organizacijski odbor zahvaljuje.

I. Korenč

Luščilna proga

Inovacija ali delovna dolžnost

Avtorju, ki v okviru svojega dela ustvari izum ali tehnično izboljšavo, se ne šteje kot izum v okviru delovne naloge ali službene dolžnosti. Nasprotno. Z vso pravico se smatra, da je ta inovacija nastala s popolnoma samostojnim delom, kar je predvideno v internem pravilniku delovne organizacije. Nikomur se ne more dati nalogo, da mora v svojem delokrogu reševati tiste zadeve, ki se smatrajo kot izumi ali tehnične izboljšave. Če projektant ali raziskovalec v okviru svoje službene dolžnosti ali pri svojem rednem delu odkrije nekaj novega, doslej nepoznanega, ima enako pravico kot vsi ostali.

Debata o tem ali je neki dosežek izum ali službena dolžnost, je prepuščena komisiji za racionalizacijo in inovatorstvo, ki lahko predlog osvoji ali odbije. Če komisija predlog zavrne, mora avtorju dokazati, da nima pravice do nagrade. Komisija mora proučiti vsak predlog izuma ali tehnične izboljšave.

Jasno je, da se ne proučuje prijave tehnologije ali naprave, ki smo jo kupili v inozemstvu.

Če pa je avtor novost prenesel iz strokovne literature ali jo je videl v kakšni delovni organizaciji v inozemstvu in jo potem uspešno uvedel v našo proizvodnjo, ima vsekakor pravico, da prijavi tehnično izboljšavo.

Nekateri smatrajo, da se že z nabavo neke nove tehnologije zasluži nadomestilo, kar je popolnoma zgrešeno.

Izbor stroja in tehnologije je vsekakor odgovorna naloga, vendar pa ne spada v inventivno in inovacijsko dejavnost. Če projektant ali raziskovalec v okviru znanih naprav ali tehnologije to izboljša, je to vsekakor avtorjeva intelektualna sposobnost, za katero ima vse pravice, ki so z zakonom predpisane.

Kljub temu, da je tehnična prijava dvosmiselna, se komisija lahko široko: rudno odloči, da avtor prejme 2 % od koristi, ki jo ima delovna organizacija, računajoč pri tem na to, da je to vsekakor bolje kot pa predlog odbiti, saj je zelo pomembno, da vzpodbujamo vsako izboljšavo.

Ciril Zupančič